

Jaarverslag en
jaarrekening 2023

Samen gewoon doen!

Stichting Fokus Exploitatie
Stichting Fokus

FokUS

Inhoud

Interview Marco van Es en Mike Leers	3	Hoofdstuk 5	34
‘2023 kunnen we een kanteljaar in het bestaan van Fokus noemen’		Financieel resultaat 2023	34
Hoofdstuk 1	8	Liquiditeit en vermogensniveau	34
Inleiding: wat doet Fokus	8	Productie en productiviteit	35
Uitgangspunten jaarverslag	8	Verwachtingen	35
Hoofdstuk 2	10	Hoofdzaken in cijfers	36
Algemene gegevens	10	Financiering ADL-assistentie	37
Missie	10	Risicoparagraaf	37
Rechtsvorm en organisatiestructuur	12	Hoofdstuk 6	40
Kerngegevens	14	Stichting Fokus	40
2023 in cijfers	16	Kantoorpand	40
Samenwerkingsrelaties	16	Risico’s	40
Hoofdstuk 3	18	Resultaat	40
Normen voor goed bestuur	18	Bijlagen	41
Raad van bestuur	18	Bijlage 1: Overzicht nevenfuncties raad van toezicht	41
Raad van toezicht	18	Bijlage 2: Lijst met gebruikte afkortingen	42
Medezeggenschap	22	Bijlage 3: Jaarrekening Stichting Fokus Exploitatie	43
Hoofdstuk 4	26	Colofon	80
Kwaliteit	26		
Personeelsbeleid	27		
ICT-trajecten	31		

2023 in vogelvlucht

Verder kijken we aan de hand van in de media en online verschenen artikelen, foto’s en filmpjes terug op Fokus en 2023.

Eerste 26 teamleiders van start	9
Verschillende werkbezoeken	9
Fokus fysiekFabriek onderdeel van Fokus	17
Nieuwbouw Fokus Emmeloord officieel geopend	17
Geslaagde deelname aan banenbeurzen en weekmarkten	25
Volop drukte op Margriet Winterfair	25
Verschillende nieuwe filmpjes online	33
Gezonde dag van de zorg	39

INTERVIEW

*Voorzitter raad van bestuur Marco van Es
en voorzitter raad van toezicht Mike Leers:*

'2023 kunnen we een kanteljaar in het bestaan van Fokus noemen'

Een gesprek over 2023 met de voorzitters van de raad van bestuur (Marco van Es) en raad van toezicht (Mike Leers) van Fokus gaat natuurlijk over alle uitdagingen die dat jaar met zich meebracht. Het gaat echter misschien nog wel meer over de toekomst, want hoewel Marco en Mike zich bewust zijn dat er nog veel werk te verzetten is, zien ze die toekomst met vertrouwen tegemoet. 'We hebben in 2023 een aantal stevige keuzes moeten maken en de eerste stappen naar een goede toekomst gezet. Wat dat betreft kun je 2023 een echt kanteljaar noemen,' zo stelt Marco. Die woorden worden door de voorzitter van de raad van toezicht bevestigd. Mike: 'Er is nu een aantal randvoorwaarden gecreëerd waarmee men de uitdagingen veel beter kan aanpakken. Het is nu zaak de ingezette koers vast te houden en door te pakken. Dan heb ik veel vertrouwen in een mooie toekomst voor Fokus!'

Het definitief vaststellen en daarna verder introduceren van de vernieuwde missie en visie noemen Marco en Mike als één van de hoogtepunten van 2023. Marco: 'Die missie en visie is echt in een mooie samenwerking en dialoog met

Marco van Es

Mike Leers

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

INTERVIEW

medewerkers en cliënten tot stand gekomen. Daar zijn we in 2022 al volop mee bezig geweest en in 2023 verder mee gegaan. Het biedt ook een mooi perspectief voor 2024 en daarna. De missie is en blijft gewoon leven mogelijk maken voor mensen met een fysieke beperking. Dat moeten we samen doen, medewerkers, cliënten en organisatie’.

Zelforganisatie

Tegelijk waren niet alle randvoorwaarden om de missie waar te maken goed op orde, zo stelt Marco: ‘Het herontwerp uit 2016 met de invoering van zelforganiserende teams heeft Fokus niet gebracht wat nodig is. De gevolgen daarvan hebben we afgelopen jaren gezien en moeten we nu dragen. Bovendien werd dat versterkt door externe factoren als een krappe arbeidsmarkt en de naweeën van corona. ADL-teams verdienen meer rust, aandacht, duidelijkheid en structuur. Het ontbreken daarvan heeft bijgedragen aan een veel te hoog ziekteverzuim de afgelopen jaren en aan een te hoge en snelle uitstroom van medewerkers, waardoor we veel meer uitzendkrachten en ZZP’ers moesten inzetten. Dat zorgt niet alleen voor hogere kosten, maar betekent ook dat cliënten veel meer wisselende gezichten over de vloer krijgen. Ook de instroom van nieuwe cliënten daalde afgelopen jaren, mede door corona.’

Om de situatie te kunnen verbeteren (‘te kunnen laten kantelen’) was het nodig een aantal veranderingen door te voeren. Marco: ‘We hebben in 2022 al gekozen om de zelforganisatie los te laten. In 2023 hebben we dat in de praktijk gebracht door voor 26 ADL-locaties een teamleider aan te stellen. Die gaan onder eindverantwoordelijkheid

van de manager ADL-assistentie de dagelijkse leiding op het Fokusproject op zich nemen en zijn het eerste gezicht voor medewerkers en cliënten. Tegelijk is het aantal locaties dat een manager ADL-assistentie onder zijn of haar hoede heeft ook teruggebracht. Samen met de inzet van coaches en de ondersteunende afdelingen moet het zorgen voor meer rust, aandacht, duidelijkheid en structuur.

De raad van toezicht onderschrijft het belang van de ingezette koers. Mike Leers: ‘De vernieuwde missie en visie geeft een mooi inzicht waar de organisatie naar toe wil.

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

INTERVIEW

Dat vraagt wel om meer sturing en duidelijkheid voor medewerkers, maar ook cliënten moeten weten wat ze kunnen verwachten. De raad van bestuur heeft met onze volle steun ingezet op het versterken van het middenkader. Kernbegrippen wat ons betreft zijn hierbij meer begeleiding, veiligheid en duidelijkheid, wat uiteindelijk voor iedereen ook meer voldoening moet opleveren. Daar is overigens iedereen bij nodig. Zoals in de missie en visie is omschreven is de dialoog en samenwerking de sleutel tot succes’.

Pluim

Ondanks alle uitdagingen kijken Mike en Marco vooral ook trots naar Fokus. Mike: ‘In de meeste gevallen gaat het in de dienstverlening bovenal goed en wordt er goed samengewerkt. De medewerkers van Fokus zijn ontzettend betrokken en hebben echt hart voor hun werk’. Marco wijst op de gestegen respons en positieve uitkomsten van het cliënt-tevredenheidsonderzoek, dat eind 2023 is gehouden en waarvan de verdere uitkomsten in 2024 worden gepresenteerd. ‘Dat is echt een enorme pluim voor al onze medewerkers’. De waardering voor medewerkers kwam ook tot uiting in de nieuw afgesloten cao, met onder andere een structurele loonsverhoging (ruim acht procent). Marco: ‘We vonden dat niet alleen zeer verdiend, maar ook noodzakelijk om te doen. Tegelijk was het niet begroot en niet in de tarieven verwerkt die we vanuit het ministerie van VWS krijgen voor de dienstverlening’.

Geld

Daarmee komen we op het onderwerp geld. Fokus noteert over 2023 een negatief financieel resultaat. Marco: ‘Dit was

deels voorzien en komt doordat we hebben moeten investeren. In een goede cao en in het terugdraaien van de zelforganisatie. Door het aanstellen van teamleiders. We konden het voor 2023 dragen met ons eigen vermogen. Bovendien is het uiteraard gebaseerd op een businesscase. Het aanstellen van teamleiders en de andere maatregelen hebben een positieve invloed op de in- en uitstroom van medewerkers, op het arbeidsverzuim, op de instroom van nieuwe cliënten. Ik wil de raad van toezicht een groot compliment maken dat zij achter de investering in de toekomst zijn gaan staan’. Mike reageert als voorzitter van de raad van toezicht: ‘Het was zeer nodig. Natuurlijk is het een risicofactor en het financieel resultaat moet komende jaren fors verbeteren, want dit kun je niet heel lang volhouden. We hebben er vertrouwen in dat de ingezette koers de juiste is. Dat bijvoorbeeld meer rust, aandacht, duidelijkheid en structuur gaat bijdragen aan een lager arbeidsverzuim. Dat heeft vervolgens allerlei positieve effecten. Niet alleen scheelt een lager verzuim veel geld, je hebt ook minder flexibele krachten nodig, cliënten krijgen te maken met minder wisselende gezichten et cetera.’

In 2023 is ook gekeken naar het ADL-tarief 2024. Samen met de financier is gekeken naar een tarief dat recht doet aan de ontwikkelingen binnen Fokus en externe factoren waar Fokus mee te maken heeft. De gesprekken hierover zijn goed verlopen en de afspraken over het ADL-tarief bieden een goed perspectief voor 2024 en daarna.

‘We moeten als het gaat om de financiën natuurlijk ook kritisch naar ons zelf blijven kijken,’ zo vervolgt Marco.

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

‘Zo hebben we in 2023 een raamovereenkomst voor 2024 afgesloten met vijf partners die nu alle uitzendkrachten gaan leveren. Dat zorgt meteen voor lagere tarieven en voor het beter in de hand kunnen houden van de kosten. Bovendien draagt het bij aan minder wisselende gezichten en aan het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening,’ zo vervolgt de voorzitter van de raad van bestuur. Leers knikt instemmend: ‘Wat betreft de inzet en kosten van uitzendkrachten en ZZP’ers moest echt ingegrepen worden, was echt meer grip nodig’.

Eigen regie

Mike en Marco kijken met vertrouwen naar de toekomst. ‘Als alle maatregelen straks gaan beklijken, hebben we een fantastisch vooruitzicht,’ zo stelt Leers. ‘alle ingrediënten voor een prima toekomst zijn aanwezig. Het is nu zaak vast te houden en door te pakken’. Marco vult aan: ‘Samenwerken en goed met elkaar blijven praten zal steeds belangrijker worden, zeker in de snel veranderende wereld waarin we leven. We moeten vanuit onze missie en visie kritisch blijven kijken naar het concept en de werkwijze. De kern daarbij

moet zijn om eigen regie van mensen met een fysieke beperking overeind te houden. Tegelijk kunnen cliënten niet alleen maar meer van alles eisen. De krapte op de arbeidsmarkt vraagt om flexibiliteit en solidariteit. Grootste vraag hierbij voor ons allemaal is hoe we de beschikbare menskracht zo eerlijk mogelijk verdelen’. Mike vult dat aan: ‘Oude vanzelfsprekendheden zijn door alle veranderingen in de wereld om ons heen soms niet meer zo vanzelfsprekend. Dat raakt iedereen’.

Nieuwe ontwikkelingen

De raad van toezicht is vooral benieuwd naar de toekomst, zo zegt Leers. ‘We hebben er niet alleen vertrouwen in, maar zijn ook benieuwd naar de toekomst van het Fokusconcept in relatie tot andere initiatieven in de zorg. Kan Fokus op dat gebied ook meer gaan samenwerken? Daar willen we ons als raad van toezicht op oriënteren. We roepen iedereen die betrokken is bij Fokus op om open staan voor dat soort ontwikkelingen’.

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

INTERVIEW

Ook de raad van bestuur blijft de ogen en oren openhouden voor nieuwe ontwikkelingen. 'We hebben vorig jaar al de FysiekFabriek onder onze hoede genomen en blijven kijken naar de mogelijkheden van techniek en innovatie. Zo gaan we samenwerken met Academy Het Dorp om te kijken of en hoe we technologie meer kunnen inzetten,' zo vertelt Van Es enthousiast.

Blijf praten

Rust, aandacht, duidelijkheid en structuur, naast samenwerken en communiceren. Het zijn naast het belang van een financieel gezonde organisatie de kernbegrippen voor de toekomst, zo blijkt uit het gesprek met de twee bevoegen voorzitters. Marco: 'We moeten nu de basis verder op orde brengen en door deze fase vol uitdagingen heen. Dat moeten we in verbinding met elkaar samen doen, want samen zijn we Fokus. We hebben in 2023 stevige maatregelen genomen en fors geïnvesteerd. Die veranderingen vragen ook veel van mensen, dat zijn we ook zeer bewust. We zien in de cijfers dat de trend positief is. Dat het ziekteverzuim een dalende lijn laat zien, dat de uitstroom van medewerkers afneemt en dat de instroom van nieuwe cliënten weer aantrekt. Laten we 2023 als kanteljaar zien en nu doorpakken en samen de schouders eronder zetten'. Mike besluit het gesprek met een belangrijke oproep: 'Blijf vooral met elkaar praten, want dat is de basis voor een goede toekomst met tevreden cliënten en medewerkers'.

Hoofdstuk 1

Inleiding: wat doet Fokus?

Uitgangspunten jaarverslag

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Hoofdstuk 1

Inleiding en uitgangspunten

Inleiding: wat doet Fokus?

Fokus maakt gewoon wonen en leven mogelijk voor mensen met een fysieke beperking. Fokus biedt cliënten 24 uur per dag assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL). Dat gebeurt op afroep en aanwijzing van de cliënt. De cliënt woont in een aangepaste huurwoning die eigendom is van een woningcorporatie. De woningen zijn verspreid over een gewone woonwijk gebouwd, binnen een beperkte straal tot de ADL-eenheid. Dat is de hulppost van waaruit ADL-assistenten hun diensten verlenen. Woningen en hulppost vormen samen het 'ADL-cluster', de officiële benaming van een zogenoemd Fokusproject.

Het Fokusconcept is in Nederland vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw ontwikkeld en uitgebouwd naar Zweeds voorbeeld. Mensen met een zware fysieke beperking bedachten het zelf. Als antwoord op hun vraag naar 'gewoon wonen' in een gewone woonwijk en als basis voor een eigen vrij en onafhankelijk leven, midden in de maatschappij, zonder betutteling in een instelling. De maatschappij is in de loop der tijd sterk veranderd. De wens om een eigen leven te kunnen leiden in eigen regie, midden in die maatschappij, bleef in de kern onveranderd, net als de vraag naar het Fokuswonen.

Het Fokusconcept was bij de start een grote vernieuwing, die nog altijd veel betekent voor de emancipatie van mensen met een zware fysieke beperking. Het concept heeft zich bewezen als gewaardeerd model voor cliënt-gestuurde dienstverlening met gescheiden financiering van wonen en zorg. Toenmalig staatssecretaris Bussemaker kenschetste in 2009 de ontwikkeling van het Fokuswonen als: 'van experiment naar norm'. De vraag van de cliënt en zijn eigen regie zijn uitgangspunt.

Uitgangspunten jaarverslag

Dit verslag geeft inzicht in de activiteiten en ontwikkeling van Stichting Fokus Exploitatie (verder ingekort tot: Fokus). Naast Stichting Fokus Exploitatie bestaat Stichting Fokus. Deze oorspronkelijke moederstichting, die het van oorsprong Zweedse Fokusconcept in het Nederland vanaf de jaren zeventig introduceerde en verder ontwikkelde, fungeert als steunstichting voor de activiteiten van Fokus Exploitatie. De activiteiten van Stichting Fokus maken eveneens onderdeel uit van dit verslag, zie daarvoor ook hoofdstuk 6.

Het verslag is opgesteld overeenkomstig het document Jaarverantwoording Zorginstellingen en beslaat de periode 1 januari tot en met 31 december 2023.

2023 IN VOGELVLUCHT

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

Verspreid door dit jaarverslag kijken we in woord en vooral beeld terug op 2023.

Verschillende werkbezoeken

Ook in 2023 werden enkele werkbezoeken aan Fokus afgelegd. Zo waren op 20 juli Caroline van der Plas en Janet Mensink van de Boer-BurgerBeweging (BBB) op uitnodiging van onze cliëntenraad op werkbezoek bij Fokus Deventer. Met de aanwezige cliënten en medewerkers werd van gedachten gewisseld over eigen regie, over de toegankelijkheid van de samenleving in het algemeen en de zorg in het bijzonder én over de krapte op de arbeidsmarkt. Een mooi gesprek.

Eerste 26 teamleiders van start

Om meer rust, aandacht, duidelijkheid en structuur te bieden heeft Fokus in 2023 de functie van teamleider in het leven geroepen. De eerste 26 teamleiders gingen in het najaar van start, onder andere met een kick-off in Utrecht. Op de foto stellen de teamleiders zich aan elkaar voor.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Hoofdstuk 2

Profiel van de organisatie

Algemene gegevens

Naam verslag leggende rechtspersoon:

Stichting Fokus Exploitatie

Stichting Fokus

Adres hoofdkantoor:

Van Iddekingeweg 33, 9721 CB Groningen

Adres regiokantoor:

Drieharingstraat 28, 3511 BJ Utrecht

Postbus:

Postbus 6124, 9702 HC Groningen

Telefoonnummer:

(050) 521 72 00

Identificatienummer Kamer van Koophandel:

41009300

E-mailadres:

info@fokuswonen.nl

Internetpagina:

www.fokuswonen.nl

www.werkenbijfokus.nl

Missie

De missie en visie van Fokus is na een uitgebreid traject met betrokkenheid van medewerkers en cliënten in 2023 vernieuwd. De vernieuwde missie en visie is sindsdien als volgt:

Missie

Fokus staat voor een vrij en onafhankelijk leven voor mensen met een fysieke beperking zodat zij zo volwaardig en ongehinderd mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij.

Fokus is expert op het gebied van werken op basis van eigen regie voor mensen met een fysieke beperking en de dilemma's die dat met zich mee kan brengen. Deze deskundigheid zetten we in om zelfstandig wonen en gewoon leven voor mensen met een fysieke beperking mogelijk te maken.

Visie

Om onze missie waar te kunnen maken gaan we voor het volgende:

- De basis van Fokus is assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL). Het uitgangspunt is dat wij dit doen op afroep, aanwijzing en tempo van de cliënt, en dat 24 uur per dag en zeven dagen per week. Hierbij werken wij op basis van eigen regie van de cliënt.
- Fokus laat zich – met uitzondering van de zorg voor goede en veilige arbeidsomstandigheden en -verhoudingen – niet in met de leefwijze, privacy en keuzen van de cliënt. Zo houdt de cliënt zelf de regie over het eigen leven.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

- Samen zijn we Fokus. Dus cliënten en alle medewerkers; ADL-assistenten, managers, directie en ondersteunend personeel. Beleid en ontwikkelingen binnen Fokus geven we samen met cliënten en medewerkers vorm. Bij uitdagingen in de uitvoering van de dienstverlening voelen we ons samen verantwoordelijk om tot een goede oplossing te komen. Beleid en oplossingen sluiten altijd aan bij maatschappelijke ontwikkelingen en zijn financieel haalbaar.

- Bij alles wat we doen is goede samenwerking en communicatie de sleutel tot succes. Dit op basis van gelijkwaardigheid. Dat geldt tussen cliënten en medewerkers én tussen medewerkers onderling. Daar zijn we samen verantwoordelijk voor.

- We discrimineren niet, sluiten niemand buiten en respecteren iedereen in de eigen levenskeuzes. De keuzevrijheid van de één mag niet ten koste gaan van die van de ander. Dit geldt voor Fokus als organisatie en verwachten wij ook van medewerkers en cliënten.

- Fokus streeft naar tevreden cliënten en medewerkers. De kwaliteit van onze organisatie en haar medewerkers bepaalt de kwaliteit van onze dienstverlening. We willen onze medewerkers uitdagen en ontwikkelen tot vakbekwame, tevreden en trotse medewerkers.

- De Fokus-organisatie en cliënten zijn samen verantwoordelijk voor goede, gezonde en veilige arbeidsomstandigheden voor alle Fokus-medewerkers.

- Bij Fokus heeft de cliënt de regie en is dus ook zelf verantwoordelijk voor de eigen gezondheid en zorg. Bij aanvullende zorgvragen of bij verlies van regie van de cliënt zoekt de cliënt zelf naar oplossingen. Hierbij kunnen wij op verzoek van de cliënt ondersteunen, eventueel in samenwerking met de zorgketen.

- Samen met woningcorporaties en gemeenten zetten we ons in om het woningaanbod blijvend te laten aansluiten aan de eisen van de moderne tijd.

- Om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst werken we voortdurend aan verbetering en vernieuwing. Daarnaast hebben we aandacht voor het belang van duurzaamheid.

Zie ook hoofdstuk 1 voor een korte uitleg van het concept.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Stichting

De rechtsvorm van Fokus is die van een stichting. Het doel van de stichting is het ontwikkelen van vormen van zelfstandig wonen voor mensen met een zware fysieke beperking en het exploiteren van de Fokusprojecten door het leveren van ADL-assistentie. Daartoe zijn langdurige samenwerkingsovereenkomsten gesloten met woningcorporaties, de eigenaren van de met rijkssubsidie gebouwde Fokuswoningen. Fokus is door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Bestuur en toezicht

De stichting wordt bestuurd door een éénhoofdige raad van bestuur, die alle bestuursbevoegdheden uitoefent. Voor een aantal bestuursbesluiten is op basis van de statuten de goedkeuring nodig van de raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat uit vijf leden en houdt toezicht op het bestuur, op het strategisch beleid en geeft raad en advies. De raad van toezicht heeft een aantal eigen bevoegdheden, waaronder het aanstellen, honoreren en ontslaan van het bestuur en het benoemen van de controlerend accountant. Daarnaast behoeven vaststellingsbesluiten van het bestuur over de begroting, de financiële jaarstukken en de meerjarenstrategie de goedkeuring van de raad van toezicht. De verdeling van de bevoegdheden en de toedeling van rollen volgen volledig de Zorgbrede Governancecode. Over meer informatie met betrekking tot raad van bestuur en raad van toezicht verwijzen we verder naar hoofdstuk 3 van dit verslag.

Organisatie

In ieder Fokusproject wordt de ADL-assistentie uitgevoerd door een team van gemiddeld twintig tot dertig ADL-assistenten.

In 2023 is het besluit genomen de in 2016 ingevoerde zelf-organisatie van de ADL-teams af te schaffen en over te gaan op het gefaseerd aanstellen van teamleiders, die de dagelijkse leiding op het Fokusproject op zich nemen en het eerste aanspreekpunt voor medewerkers en cliënten wordt. In 2023 zijn de eerste 26 teamleiders aangesteld en van start gegaan. Voor de resterende locaties wordt dit in 2024 gerealiseerd. De teamleiders moeten er mede voor zorgen dat er meer rust, aandacht, duidelijkheid en structuur komt voor medewerkers en cliënten van de ADL-locaties.

De teamleiders vallen onder de rechtstreeks verantwoordelijkheid van de manager ADL-assistentie. De manager is eindverantwoordelijk voor maximaal 4 Fokusprojecten en legt verantwoording af aan de directeur ADL-assistentie van de desbetreffende regio. De projecten zijn verdeeld in twee regio's, te weten Noord, oost en zuid Nederland en Midden/west Nederland, elk met een eigen directeur ADL-assistentie.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

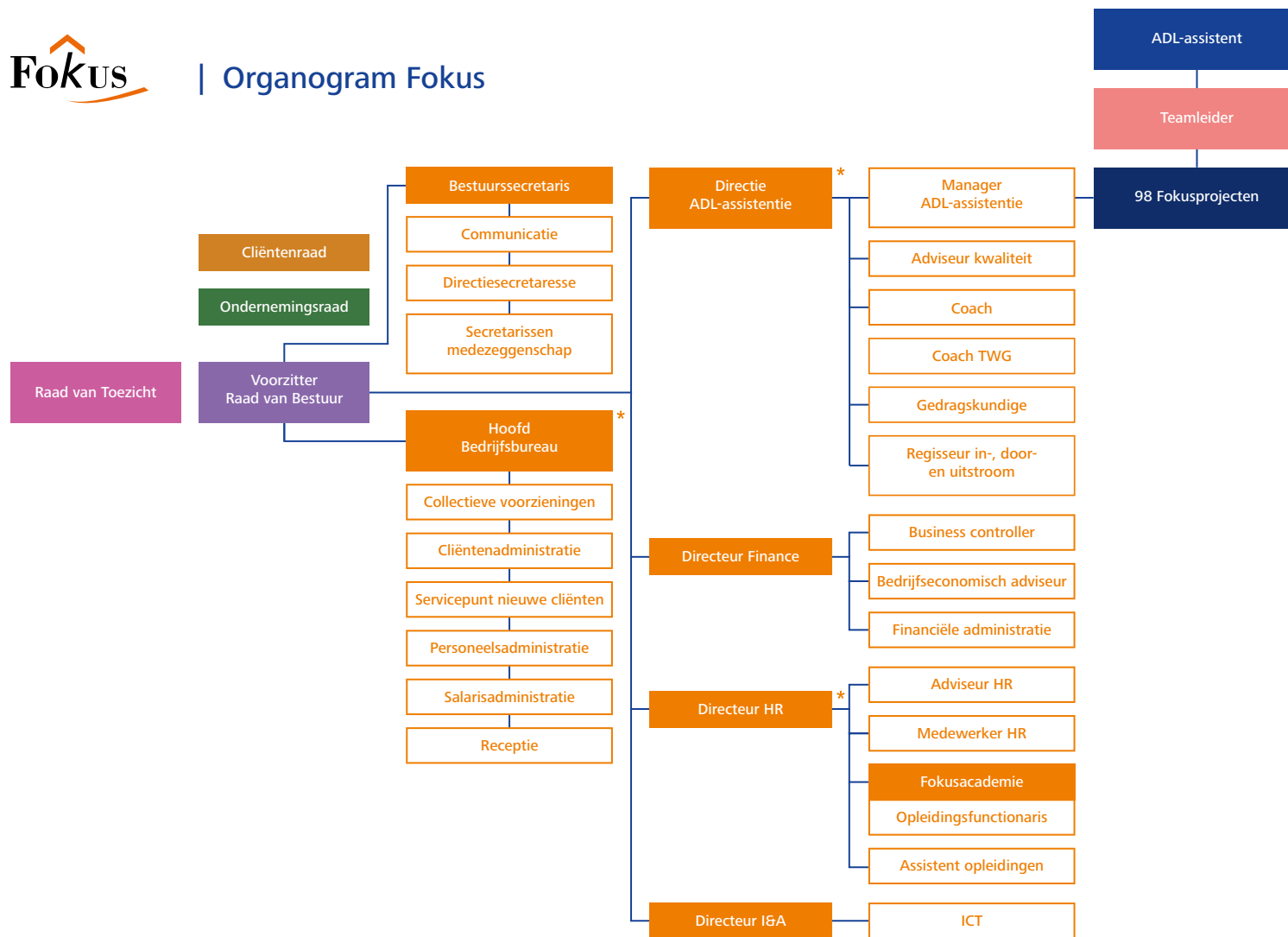
Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Organogram Fokus

Maart 2023

* met managementassistent (-en)

Fokus heeft een hoofdkantoor in Groningen en een kantoor in Utrecht. Vanuit de kantoren wordt de assistentieverlening beleidsmatig, administratief, facilitair, secretariael en met ICT ondersteund en de bemiddeling van nieuwe cliënten naar Fokuswoningen uitgevoerd.

Op grond van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen

(Wmcz 2018) kent Fokus de Clëntenraad Fokus (CRF). De ondernemingsraad (OR) is verantwoordelijk voor de medezeggenschap van medewerkers. Beide organen hebben een eigen reglement, waarin de wettelijke bevoegdheden, faciliteiten en werkwijzen zijn verankerd. De raden overleggen regelmatig met de raad van bestuur en tenminste eens per jaar met de raad van toezicht. Lees voor meer informatie over OR en CRF ook hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Toelatingen

Fokus heeft een WTZi-erkenning en is bij VWS-uitvoeringsorganisatie CIBG bekend als organisatie met toelatingen voor ADL-assistentie, persoonlijke verzorging, verpleging en begeleiding. Sinds 1 januari 2015 vallen alle Fokusprojecten/woningen onder het bereik van de subsidieregeling ADL-assistentie (ex artikel 10.1.4 Wlz), uitgevoerd door Zorginstituut Nederland. Een klein aantal cliënten koopt uit eigen (pgb) middelen assistentie in bij Fokus. Het gaat daarbij om aanvullende zorg aan Fokuscliënten, veelal buiten de woning, én om assistentie aan cliënten die niet in een Fokuswoning wonen.

Kerngegevens

Kernactiviteiten

Fokus verleent ADL-assistentie aan cliënten in en om hun Fokuswoning. ADL-assistentie is cliëntgestuurde persoonlijke assistentie bij algemene dagelijkse levensverrichtingen die de cliënt als gevolg van een zware fysieke functiebeperking niet zelf kan doen. Dat kunnen verschillende vormen van assistentie zijn bij lichamelijke verzorging, aan- en uitkleden, verplaatsingen in en om het huis, toiletbezoek of bij eten en drinken. Het kan ook gaan om verpleegtechnische handelingen, waaronder ademhalingsondersteuning of om hand- en spandiensten. Overige benodigde zorg (zoals hulp in de huishouding en bepaalde verpleging) regelt de cliënt zelf, via andere aanbieders of met behulp van een persoonsgebonden budget (pgb) ten laste van Wmo, Zvw of Wlz. Dat geldt ook voor ADL-assistentie buiten de woning, bijvoorbeeld op het werk, op school of tijdens vakantie. Die pgb-mogelijkheden zijn voor cliënten naast de assistentie van Fokus belangrijk om zo onafhankelijk mogelijk te kunnen leven. Alle ADL-assistentie wordt verleend op afroep en aanwijzing van de cliënt. Op verzoek van een cliënt worden ook wel tijdsafspraken gemaakt.

Het gaat er steeds om dat de cliënt zelf het tijdstip en de inhoud van de assistentie kan bepalen. De ADL-assistentie is 24 uur per etmaal oproepbaar. Fokus heeft de inspanningsverplichting om bij negen van de tien oproepen de assistentie binnen vijftien minuten na de oproep daadwerkelijk te verlenen; bij alarmoproepen binnen vijf minuten. Zo heeft de cliënt de maximale vrijheid om zijn dagritme en dagindeling zelf te bepalen en te leven zoals hij dat wil in een passende en veilige woonomgeving. Fokus is daarmee specialist in kleinschalige projecten van zelfstandig wonen, geïntegreerd in een gewone woonwijk: gewoon wonen en leven voor mensen met een zware fysieke beperking. Daarbij zijn wonen en assistentie financieel en organisatorisch gescheiden en voert de cliënt de eigen regie. Die 'eigen regie' is allesbepalend voor het Fokusconcept in werkwijze/ beleid, werkhouding en gedrag van Fokusmedewerkers.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

De assistentieverlening door Fokus is voor de cliënt contractueel verbonden met het huren van de Fokuswoning. Dat verband is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen woningcorporatie en Fokus, in een aanhangsel bij de huurovereenkomst tussen woningcorporatie en cliënt, in de subsidieregeling ADL-assistentie (bij wijze van subsidievoorwaarde) en tenslotte in de Algemene Voorwaarden Fokus. Daarmee is de doelbestemming van de met subsidie gebouwde woningen en de exploitatie van oproepbare assistentie in relatief kleine woonprojecten blijvend gewaarborgd in het belang van de continuïteit van het concept voor cliënten. Fokus bemiddelt de kandidaat cliënt/huurder naar de desbetreffende woningcorporatie, als hij naar verwachting aan de indicatiecriteria van de subsidieregeling voldoet en de benodigde positieve indicatie van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) zal kunnen verkrijgen. Die indicatie is het 'toegangsbewijs' voor de cliënt voor het verkrijgen en voor Fokus van het declareren van de ADL-assistentie.

Financiering ADL-assistentie

De financiering loopt via een in de Wlz verankerde subsidieregeling; de Subsidieregeling ADL-assistentie. Deze subsidieregeling, die qua inhoud en inrichting nauw aansluit op de specificaties van het Fokuswonen en bovendien administratief eenvoudig is opgezet,

wordt uitgevoerd door het Zorginstituut Nederland (ZIN). In de regeling zijn de toelatingscriteria tot ADL-assistentie vastgelegd, die bij indicatie worden getoetst door het CIZ. Die indicatie bevat geen bepaling van de (verwachte) omvang van de assistentie. In de regeling is vastgelegd dat de aanbieder declareert op basis van daadwerkelijk geleverde uren ADL-assistentie tot het (verleende) maximumbudget dat door ZIN is bepaald aan de hand van het door VWS vastgestelde subsidieplafond voor enig jaar. Met VWS zijn meerjarenafspraken gemaakt over de ontwikkeling van het subsidieplafond. Ook het uurtarief is door VWS in de regeling bepaald. Op basis van de verleende subsidie ontvangt Fokus maandelijkse voorschotten. De subsidieregeling kent een aantal kwaliteitseisen met betrekking tot cliëntdossier en jaarlijkse evaluatie daarvan mét de cliënt. Die eisen komen overeen met de invulling van het wettelijk voorgeschreven zogenoemde 'zorgplan' zoals Fokus dat met de inspectie ontwikkelde. ZIN stelt een controleprotocol voor de accountantscontrole vast.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Algemene gegevens

Missie

Rechtsvorm en organisatiestructuur

Kerngegevens

2023 in cijfers

Samenwerkingsrelaties

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

2023 in cijfers: cliënten, productie, personeel en opbrengsten

- Eind 2023 zijn er 98 Fokusprojecten.
- Die Fokusprojecten samen bevatten 1.400 woningen.
- Eind 2023 heeft Fokus 1.284 cliënten (2022: 1.292).
- In 2023 zijn in totaal 1.393.879 uren ADL-assistentie geleverd (2022: 1.419.249). Dit is inclusief 3.958 uren assistentie die verleend werden aan pgb-houders (2022: 4.001).
- Eind 2023 werkten er 2.146 mensen bij Fokus (2022: 2.186). Uitgedrukt in fte's is dit 1.383 (2022: 1.379).
- De som van de bedrijfsopbrengsten bedroeg in 2023 € 106.065.886 (2022: € 104.416.680).

Samenwerkingsrelaties

Fokus werkte in 2023 met een groot aantal organisaties samen, waarvan de belangrijkste:

- Woningcorporaties zijn de eigenaren en verhuurders van de woningen in ADL-clusters. Fokus werkt nauw met hen samen. In een samenwerkingsovereenkomst is geregeld dat de woningcorporatie de woningen bouwt, onderhoudt, en (ver-)nieuwbouwd, en voor de doelgroep gereserveerd houdt én dat Fokus voor de ADL-dienstverlening zorgt. Fokus levert nieuwe huurders aan bij de woningcorporaties. Bovendien bekostigt Fokus onderhoud, reparatie en vervanging van collectieve voorzieningen in de Fokusprojecten. Die voorzieningen zijn naar hun aard eigendom van de woningcorporatie.

- Fokus heeft structurele samenwerking met alle vier Centra voor thuisbeademing (CTB's) in Nederland.
- Met de firma Terberg is een contract gesloten over onderhoud en reparatie van de alarm-intercomsystemen in de Fokusprojecten, het cruciale communicatiesysteem tussen cliënt en ADL-assistent(en).
- De Arbodienst fungeerde in 2023 als contractpartner voor de uitvoering van de taken van een arbodienst.
- Jaarlijks wordt met de vakorganisaties FNV en CNV onderhandeld over een nieuwe Fokus-cao.
- Fokus is lid van de werkgeversvereniging AWWN, ter ondersteuning van het cao-proces, de uitvoering van de functiewaardering en overige werkgeversaspecten.
- Met Quasir is een overeenkomst gesloten over de levering van een onafhankelijke klachtenfunctionaris.
- Met het Zorginstituut Nederland onderhoudt Fokus haar belangrijkste financiële relatie. Het instituut voert de subsidie-regeling uit door te beschikken over subsidieverlening en -vaststelling en ziet toe op de correcte uitvoering van de regeling.
- Met het ministerie van VWS (directie Langdurige zorg) werd regelmatig overlegd over uitvoeringsaspecten van de ADL-assistentie in 2023. Tevens werd overleg gevoerd over aanpassing van de tariefstelling voor de periode vanaf 2024.
- Fokus rapporteerde over een aantal eigen meldingen van incidenten of calamiteiten of over bij de inspectie binnengekomen meldingen, aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Die procedures werden in alle gevallen afgerond. Met de inspectie is regelmatig contact op bestuursniveau en werden afspraken gemaakt over de vormgeving van het toekomstig toezicht.

2023 IN VOGELVLUCHT

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

Fokus FysiekFabriek onderdeel van Fokus

Het concept FysiekFabriek is in 2022 officieel onder de hoede van Fokus gebracht. Op 26 januari 2023 kwamen verschillende belangstellenden samen in Utrecht voor een werkconferentie. Van cliënten en managers tot aan ADL-assistenten en makers. Ze keken op een creatieve manier naar alle stappen die nodig zijn om gezamenlijk tot een goed werkend hulpmiddel op maat te komen. Welke taken daarbij horen, wat we moeten organiseren en wie wat mogelijk kan uitvoeren; het kwam allemaal aan bod. Er wordt nu gekeken hoe we dit een vervolg kunnen geven, zodat nog meer mensen met een fysieke beperking gebruik kunnen maken van deze service. Op de foto brainstormen de deelnemers aan de werkconferentie.

Verspreid door dit jaarverslag kijken we in woord en vooral beeld terug op 2023.

Nieuwbouw Fokus Emmeloord officieel geopend

20 november werd de nieuwbouw van woningcorporatie Mercatus in het centrum van Emmeloord officieel in gebruik genomen. Op de oude parkeerplaats aan de Paardenmarkt zijn twee moderne en duurzame appartementengebouwen gerealiseerd. Van de 59 appartementen zijn er 15 Fokuswoningen. In januari 2024 zijn alle cliënten van Fokus daadwerkelijk verhuisd. Het is voor het eerst dat er een Fokusproject is verhuisd naar een nieuwe locatie. Fokus is zeer dankbaar voor en tevreden over de samenwerking met Mercatus. Cliënten van Fokus hebben een modern appartement in het centrum van Emmeloord gekregen, waarbij veel aandacht voor milieu en duurzaamheid is.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Hoofdstuk 3

Bestuur, toezicht en medezeggenschap

Normen voor goed bestuur

Fokus volgt de zorgbrede Governancecode. Dat is geborgd in de statuten en de bijbehorende reglementen. Daarin zijn rollen, taken en bevoegdheden vastgelegd.

Raad van bestuur

Fokus wordt geleid door een éénhoofdige raad van bestuur. De bestuurder/voorzitter raad van bestuur functioneert op basis van de statutaire bevoegdheden, waarbij nauw wordt samengewerkt met het managementteam. De bestuursbesluiten worden in een register vastgelegd. In de statuten en governance documenten zijn bepalingen opgenomen die belangenverstrengeling voorkomen. De functie van voorzitter raad van bestuur is in 2023 door de heer M. (Marco) van Es vervuld. Hij had in 2023 één nevenfunctie, als lid van de raad van toezicht van LOC Waardevolle Zorg.

Raad van toezicht

De raad van toezicht is de interne toezichthouder en fungeert als werkgever van de bestuurder. Op basis van de Governancecode zijn de rollen en bevoegdheden van toezicht en bestuur geregeld in de statuten. De statuten en het reglement raad van toezicht bevatten regels die waarborgen dat de leden van de raad hun functie onafhankelijk kunnen uitoefenen. De raad is samengesteld op basis van een profiel van de raad en zijn leden. Nieuwe leden worden geworven op basis van een specifiek profiel. In de profielen is gewaarborgd dat steeds voldoende en gedifferentieerde deskundigheid in de raad van toezicht aanwezig is, gericht op taak en rol van deze raad. Meerdere leden beschikken over voor Fokus relevante kennis en ervaring in de zorg. De raad van toezicht benoemt nieuwe leden op voordracht van een selectiecommissie de wordt gevormd door een afvaardiging uit de raad en de raad van

bestuur. Dit gebeurt nadat de kandidaten kennis hebben gemaakt met de ondernemingsraad en met de cliëntenraad en deze raden hun gevoelens over de te benoemen kandidaat kenbaar hebben gemaakt. Eén van de leden is benoemd op voordracht van de Cliëntenraad Fokus. De leden van de raad zijn allen aangemeld als lid van de NVTZ. Voor de beloning van toezichthouders hanteert de raad van toezicht de richtlijnen van de NVTZ. Deze beloning blijft daarmee (ruimer) binnen de grenzen van de Wet Normering Topinkomens (WNT-2).

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht was geheel 2023 als volgt samengesteld:

Mike Leers (voorzitter)

Cees Blomberg (plaatsvervangend voorzitter)

Hadewych Cliteur (op voordracht Cliëntenraad Fokus)

Hennie Brons

Elly Dekker.

In de vergadering van 23 maart 2023 is, na verkregen positief advies van de medezeggenschapsorganen, met algemene instemming Hennie Brons herbenoemd als lid van de raad van toezicht van stichting Fokus Exploitatie en als lid van de auditcommissie voor een tweede termijn van vier jaar tot 1 januari 2027. Daarna is hij niet meer herkiesbaar.

In bijlage 1 zijn per lid van de raad van toezicht de hoofd- en nevenfuncties, datum eerste benoeming en benoemingstermijn opgenomen.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Commissies

De raad beschikt over drie commissies. De auditcommissie adviseert het bestuur over financiële strategie en financieel beleid, onderhoudt contact met de accountant en houdt zich bezig met voorbereiding en verdieping van financieel toezicht op de bestuurder. De kwaliteitscommissie van de raad van toezicht volgt en adviseert het bestuur op de ontwikkeling en uitvoering van kwaliteit- en veiligheidsbeleid. Tenslotte kent de raad een remuneratiecommissie. Deze commissie ziet toe op de beloning van de bestuurder en verzorgt ook zijn jaarlijkse beoordeling. Tevens adviseert zij over de beloning van de raad van toezicht en bereidt de jaarlijkse evaluatie van de RvT voor. De remuneratie-commissie bestaat, net als de auditcommissie en de kwaliteitscommissie, uit twee leden. De commissies brengen advies en verslag uit aan de raad van toezicht.

Werkwijze

De informatievoorziening aan raad en commissies is in een document vastgelegd en naar inhoud en periodiciteit verwerkt in de planning- en controlcyclus. Om inzicht te krijgen in de prestaties van de organisatie, ontvangt de raad van toezicht driemaandelijks een financiële rapportage en een rapportage over uiteenlopende management-indicatoren, waaronder indicatoren gericht op de kwaliteit van dienstverlening. In de rapportages wordt steeds verband gelegd met de voorgenomen doelen en de prognose voor de ontwikkeling in het lopende jaar. Op de prestaties en vooruitzichten levert de controller commentaar in een controllersnotitie. De raad van bestuur informeert de raad over de belangrijkste ontwikkelingen en gebeurtenissen en stelt op hoofdlijnen de gevoerde of te voeren strategie ter discussie.

Een delegatie uit de raad van toezicht woont een overlegvergadering van de bestuurder met de ondernemingsraad bij en een andere delegatie uit de raad woont de jaarlijkse bijeenkomst met de cliëntenraad bij.

Belangrijke onderwerpen in 2023

De raad van toezicht heeft in 2023 kwartaalgewijs gesproken over samenvatting (financiële en kwalitatieve) resultaten, management dashboard, financieel overzicht, overzicht kengetallen, meerjarenbeleid en de controllersnotitie (waaronder risicomanagement). De remuneratie-, audit- en kwaliteitscommissie bereidden de bespreking van diverse onderwerpen voor, waarna de opbrengst wordt gedeeld met en besproken in de opvolgende vergadering van de raad van toezicht.

De raad van toezicht nam de volgende besluiten:

- Verleende goedkeuring aan voorgenomen besluit m.b.t. tot de geactualiseerde missie en visie;

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

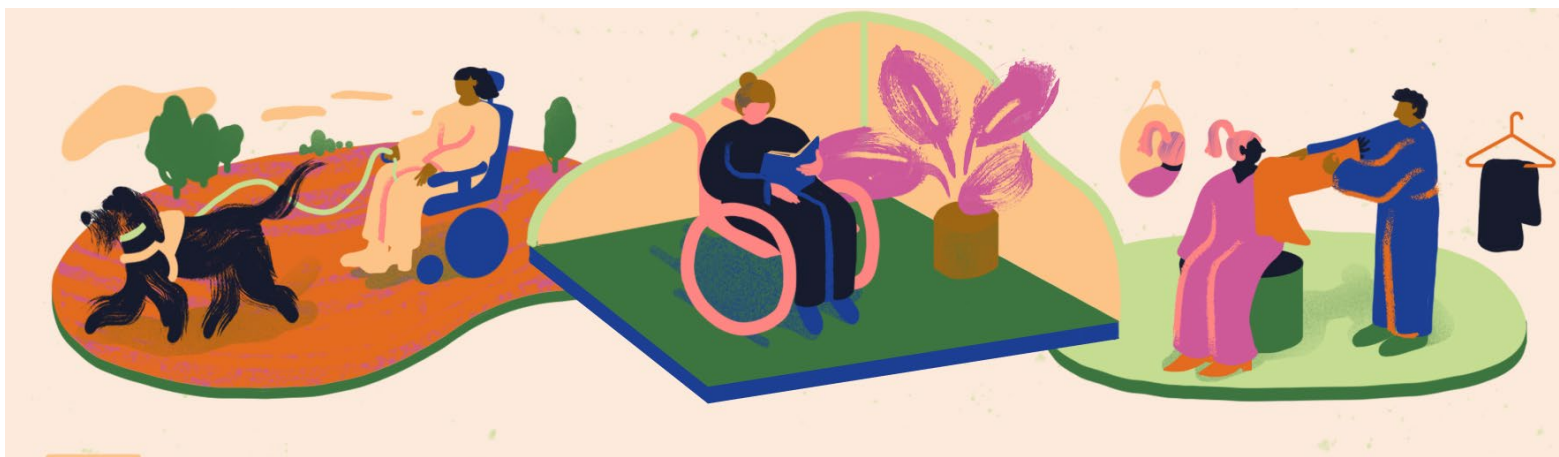
Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

- Na verkregen positief advies van de medezeggenschapsorganen, met algemene instemming Hennie Brons herbenoemd als lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie;
 - Het rooster van aftreden 2023 werd vastgesteld;
 - Vaststelling van WNT-indeling 2023 en de daarbij behorende bedragen voor Fokus alsmede de vaststelling van de inschaling van de bestuurder;
 - De raad van toezicht heeft een beroep op het eigen vermogen goedgekeurd na positief advies daartoe van de auditcommissie;
 - Kennisname van de bevindingen zoals deze zijn toegelicht en verwoord door BDO in accountantsverslag 2022 Stichting Fokus Exploitatie;
 - Kennisname van de bevindingen zoals deze zijn toegelicht en verwoord door BDO in accountantsverslag 2022 Stichting Fokus;
 - De rvt besluit tot goedkeuring van het besluit van de raad van bestuur tot vaststelling van de geconsolideerde jaarrekening 2022 van stichting Fokus Exploitatie en stichting Fokus waarbij de raad van bestuur decharge werd verleend voor het gevoerde financiële en overige beleid;
 - De rvt besluit tot goedkeuring van het besluit van de rvt tot vaststelling van het geconsolideerde jaarverslag 2022 van stichting Fokus Exploitatie en stichting Fokus;
 - Goedkeuring verleend aan het besluit van de raad van bestuur tot vaststelling van de begroting 2024;
 - Vaststelling van WNT-indeling 2024 en de daarbij behorende bedragen voor Fokus alsmede de vaststelling van de inschaling van de bestuurder.
- Verder heeft de raad van toezicht in 2023 kennis genomen van:
- het audit jaarplan 2023;
 - de gedachtenvorming ten aanzien van tariefstelling ADL-dienstverlening;
 - jaarrapportage verzuimcijfers 2022;
 - Arbo jaarverslag 2022;
 - IGJ-bevindingen ten aanzien van specifiek Fokusproject;
 - nieuwsbrieven Fokusnieuws en Infokus;
 - toelichting op algemene stand van zaken;
 - besluit geactualiseerde missie en visie;
 - de kwartaalcijfers (kengetallen, resultaatoverzicht, samenvatting en reflectie);
 - de ontwikkelingen in en voortgang van gesprekken raad van bestuur met VWS;
 - krantenartikelen over Fokus;
 - de stand van zaken en ontwikkelingen cao Fokus;
 - de stand van zaken en ontwikkelingen met betrekking tot huisvesting kantoor Groningen;
 - besluit tot een aanpassing van de organisatiestructuur;
 - besluit medicatiebeleid;

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

- NVTZ-signalen 2023;
- besluit meerjarenopleidingsplan 2022-2026 en opleidingsplan 2022-2023;
- besluit geïntegreerd plan van aanpak dynamische RIE 2022-2024;
- besluit wijziging CGM;
- besluit alcohol, drugs en medicijnen;
- besluit medicatiebeleid.

Verder heeft de raad van toezicht:

- conform de daarvoor geldende governance heeft jaarevaluatie met bestuurder plaatsgevonden nadat de remuneratiecommissie daarvoor de raad in gelegenheid heeft gesteld daar inbreng voor aan te reiken. De raad van toezicht blijft onverdeeld enthousiast over de wijze waarop de bestuurder invulling geeft aan zijn werkzaamheden;
- in een benen-op-tafel-overleg met het managementteam aan de hand van een businessmodel Canvas de vraag verkend hoe Fokus er over vijf jaar uit ziet;
- in haar plenaire vergaderingen verdiepende toelichtingen ontvangen en besproken op thema's als ontwikkeling en aanpak verzuim, het realiseren van instroom van nieuwe medewerkers, interveniëren in een verwaarloosde organisatie, realiseren van structurele kostenbesparingen zonder verlies van kwaliteit van ADL-dienstverlening door optimaliseren inkoopmodel;
- de bespreking van het jaarverslag, de jaarrekening en de managementletter middels participatie via Teams door de accountant van BDO in de voorbereidende auditcommissie en rvt-vergadering plaats laten vinden;
- het jaarlijkse gesprek met ondernemingsraad en cliëntenraad gevoerd.

De raad van toezicht heeft als klankbord voor de raad van bestuur gefungeerd over onder andere:

- de ontwikkelingen bij de totstandkoming van de cao voor Fokus
- politieke ontwikkelingen op gebied van de ADL-clusterregeling.
- problematiek op de arbeidsmarkt voor zorgorganisaties;
- mogelijke ontwikkelingen met betrekking tot het vastgoed;
- de houdbaarheid van het Fokusconcept in de toekomst en de rol van zelforganisatie binnen de structuur van Fokus.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Medezeggenschap

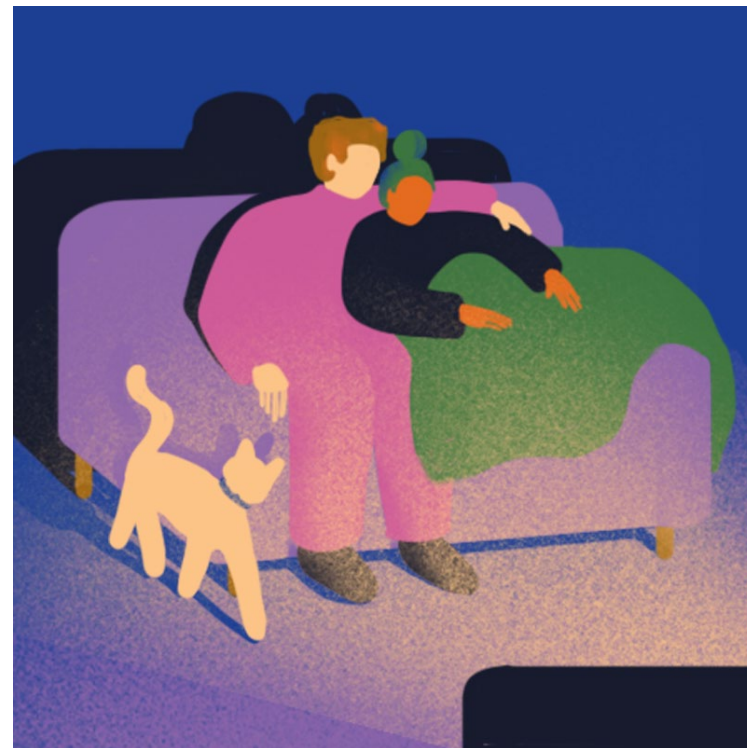
Cliëntenraad Fokus (CRF)

De cliëntenraad van Fokus bestaat uit twaalf leden, gekozen uit en door de cliënten van Fokus. Op grond van de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) heeft de cliëntenraad adviesrecht, instemmingsrecht, informatierecht en recht van voordracht. Daarnaast wordt de cliëntenraad op verschillende manieren betrokken bij beleidsontwikkelingen binnen Fokus door participatie in commissies, stuur- of werkgroepen van Fokus. De cliëntenraad onderhoudt contact met zijn achterban en maakt daarbij gebruik van een cliëntenpanel, de CRF-website, facebook en twitter. De cliëntenraad is lid van het LSR (landelijk steunpunt medezeggenschap)

In 2023 vonden zes overlegvergaderingen met de bestuurder plaats en een jaarlijks gesprek met leden van de raad van toezicht van Fokus. Mevrouw H. Cliteur was in 2023 op voordracht van de cliëntenraad lid van de raad van toezicht van Fokus. Afgelopen jaar heeft de cliëntenraad in zijn jaarlijks gesprek (13 december 2023) met de raad van toezicht van Fokus gesproken over het arbeidsverzuim en de zorgen van de CRF over de beperking van eigen regie en een toenemend 'instellings-denken'.

Overige bijeenkomsten in 2023:

- Het dagelijks bestuur van de cliëntenraad heeft maandelijks een informeel overleg met de bestuurder.
- Er hebben verschillende overleggen plaatsgevonden in klein verband met directeuren en bestuurder over een variatie aan thema's die het belang van de cliënten raken.
- De cliëntenraad is betrokken geweest bij het missie/visie-traject van Fokus.

- Een afvaardiging van de cliëntenraad heeft twee keer in het jaar een overleg met de ondernemingsraad van Fokus.
- De cliëntenraad volgt ieder jaar training op het gebied van medezeggenschap.

Vaste onderwerpen die in de besprekingen met de raad van bestuur aan bod komen zijn de ontwikkelingen in overheidsbeleid die Fokus direct aangaan en de contacten met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). De cliëntenraad volgt deze ontwikkelingen op de voet en heeft zelf ook regelmatig gesprekken met het ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gevoerd. Verder onderhoudt de cliëntenraad contact met diverse politieke partijen, onder andere door gesprekken en werkbezoeken.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

In 2023 zijn de volgende adviezen of instemmingsverzoeken besproken met de raad van bestuur en uitgebracht:

- advies CRF herbenoeming lid raad van toezicht;
- diverse adviezen m.b.t. de aanstelling van managers ADL-assistentie;
- advies m.b.t. uitgangspunten competenties MAA en teamleider
- Instemming m.b.t. voorgenomen besluit aanpassing medicatiebeleid**;
- Advies voorgenomen besluit missie en visie Fokus;
- Advies inzake voorgenomen besluit wijzigingen cliënt-gegevensmap;
- Advies inzake voorgenomen besluit organisatiestructuur
- Instemming processtappen werving en selectie (pilot meelopen sollicitanten).

***De CRF stemt in met het medicatiebeleid onder voorbehoud dat het beleid regie verlies van de cliënt zo snel mogelijk vastgesteld wordt en de passage over verlies van regie in het medicatiebeleid wordt verwijderd. Dit kan pas toegevoegd worden zodra het beleid rondom regie verlies van de client is vastgesteld.*

In 2023 zijn de volgende onderwerpen in de vergadering met de raad van bestuur besproken:

- Jaarverslag en jaarrekening Fokus Exploitatie 2022;
- Financiële begroting Fokus 2023.

Er zijn nog andere onderwerpen besproken, maar deze hebben niet geleid tot een advies- of instemmingsverzoek.

Ondernemingsraad

Dertien enthousiaste medewerkers uit hele organisatie (ADL'ers, een medewerker servicepunt, planners en coördinatoren werving en selectie) vormden in 2023 samen de Ondernemingsraad Fokus (OR).

De OR-leden komen elke maandag bij elkaar. Zes keer per jaar hebben ze overleg met de bestuurder. Daarnaast is tweemaal per jaar overleg met de bestuurder en leden van de raad van toezicht.

De speerpunten van de OR in 2023 waren:

- De missie en visie inclusief kernwaarden;
- Roosteren en de functie van planner;
- Werving en selectie;
- Financiering;
- Naleven wet- en regelgeving.

De volgende adviesaanvragen werden in 2023 behandeld:

- Aanpassing organisatiestructuur 2023;
- Missie en visie;
- Uitgangspunten competenties managers ADL-assistentie en teamleiders.

In 2023 behandelde de OR de volgende instemmingsverzoeken:

- Fokus meerjarig contract met De Arbodienst;
- EVA-handelingen – indeling in 3 categorieën;
- Geïntegreerd plan van aanpak risico-inventarisatie en evaluatie 2022-2024;
- Uitbreiding plangebied Noord-Holland;
- Hoe om te gaan met het gebruik van alcohol, drugs en medicatie op het werk;

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Normen voor goed bestuur

Raad van bestuur

Raad van toezicht

Medezeggenschap

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

- Meerjarenopleidingsplan 2022-2026 en Opleidingsjaarplan 2022-2023;
- Beleid ongewenst gedrag tegenover medewerkers;
- Integrale Personeelsplanning;
- Fokus vakantiebeleid;
- Verlenging Arbodienstverlening;
- Processtappen verzuimdrempel verhogen;
- Werving en selectie.

Naast het dagelijks bestuur kende de OR in 2023 de volgende commissies: sociaal beleid, veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu, organisatie- en financieel beleid, nieuws en achterban.

Bovendien werden OR-leden namens de OR afgevaardigd in de volgende werkgroepen: Leer Management Systeem, kwaliteit, nieuw medewerkersportaal, arbo-evaluatie, duurzame inzetbaarheid, roosteren, kernwaarden, feestdagenbeleid en complexe samenwerkingsrelaties.

Op verschillende manieren zorgt de OR voor contact met alle medewerkers van Fokus. Denk hierbij aan:

- Jaarbijeenkomst: elke laatste maandag van maart;
- Contactbijeenkomsten: in het najaar (oktober/november);
- De OR komt naar je toe: op verzoek van een team;
- Vergadering op kantoor Groningen;
- E-mail: or@fokuswonen.nl;
- Enquête 'Evaluatie rol planner'.

Gesprekspartners zijn divers. Intern onder andere directeuren, gedragskundigen, de projectleider verzuim en adviseurs collectieve voorzieningen. Extern bijvoorbeeld leden raad van toezicht, de arbodienst, de personeelsvertrouwenspersoon, leden van de cliëntenraad en vakbonden.

2023 IN VOGELVLUCHT

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

Geslaagde deelname aan banenbeurzen en weekmarkten

Op verschillende momenten werd er door (teams van) Fokus meegedaan aan banenbeurzen, weekmarkten en andere kleinschalige evenementen. Fokus Middelburg stond in het najaar op de weekmarkt van Middelburg, om zo nieuwe medewerkers te werven. Het was een zeer geslaagde dag, mede dankzij de inzet van cliënten en medewerkers. Een kleine samenvatting in vrolijke foto's.

Verspreid door dit jaarverslag kijken we in woord en vooral beeld terug op 2023.

Ook in Groningen kon men terugkijken op een geslaagde dag, op de banenmarkt in de open lucht, op de Vismarkt.

Volop drukte op Margriet Winterfair

In november presenteerden we ons op de Margriet Winterfair in Den Bosch. In een week tijd trokken tienduizenden bezoekers ook langs de Fokusstand. Enkele tientallen bezoekers toonde interesse in het werken bij Fokus. Een korte terugblik met twee filmpjes:

Hoofdstuk 4

Kwaliteit en personeelsbeleid

Kwaliteit

In 2023 is het traject om de missie en visie te actualiseren afgerond. Dit is in nauwe samenwerking met medewerkers en cliënten tot stand gekomen. Na de presentatie van de vernieuwde missie en visie hebben sessies met opnieuw een brede afvaardiging plaatsgevonden om kernwaarden vast te stellen. Dit wordt afgerond in 2024.

Een belangrijke kwalitatieve impuls is de start met teamleiders. Met de introductie van deze functie is afscheid genomen van het principe van zelforganisatie. In de eerste ronde in 2023 zijn voor 26 projecten teamleiders aangesteld, die allen drie dagen per week in deze functie actief zijn. In 2024 volgen de overige Fokusprojecten. Hiermee wordt kwalitatief en kwantitatief aandacht voor het primair proces georganiseerd. Teamleiders moeten bijdragen aan meer rust, aandacht, duidelijkheid en structuur voor medewerkers en cliënten. Het sluit ook aan bij het organisatie brede traject van 'De verwaarloosde organisatie' onder leiding van Joost Kampen, dat in 2023 is gestart en in 2024 wordt voortgezet. 'Gewoon doen wat we afspreken, je verwonderen als dat niet gebeurt en elkaar daarop aanspreken' zijn daarbij belangrijke thema's.

Eind 2022 heeft de toenmalige adviseur Kwaliteit besloten elders te gaan werken. Per 1 oktober 2023 hebben we een opvolger gevonden in de persoon van Frida de Lange. Zij is al sinds 2013 bij Fokus werkzaam, eerst als ADL-assistent, later als teamtaak ondersteuner en manager ADL-assistentie. Ze kent Fokus dus goed en is voortvarend gestart. Samen met Astrid Rieken (in de rol van programmamanager speerpunt 2) vormt zij de afdeling Kwaliteit en Beleid. Speerpunt 2 betreft het optimaliseren van processen en het organiseren van de actualisatie en vindbaarheid van behulpzame en noodzakelijke informatie.

Audits

Tot 2023 kende Fokus externe en interne audits. De interne audits werden uitgevoerd door ADL-assistenten die daartoe waren getraind. Dat heeft door omstandigheden in 2023 niet plaatsgevonden. In 2023 is daarentegen wel een nieuw kwaliteitsmanagementsysteem ontwikkeld, waarbinnen de afdeling Kwaliteit en Beleid vanaf 2024 de interne audits gaat uitvoeren. De audits zullen ook breder in de organisatie worden uitgevoerd en uitgaan van waarderend en resultaatgericht auditen.

De externe audits stonden opnieuw in het teken van 'De Dialoog'. De externe audits worden gehouden door het LSR. Het thema bleek ook in 2023 zeer te leven en leverde zeer boeiende gesprekken op die door alle deelnemers werden gewaardeerd. Cliënten gaven vooral aan het concept van Fokus zeer te waarderen, maar zich zorgen te maken over de toekomst. Cliënten willen graag meedenken en betrokken worden bij knelpunten en bij het zoeken naar oplossingen.

In 2023 heeft één van de locaties tot tweemaal bezoek gehad van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), als vervolg op een klacht uit 2022. Het met de IGJ afgestemde jaartraject is daarmee afgesloten met een positief oordeel van de inspectie over de inspanningen en resultaten.

Cliënttevredenheidsonderzoek

Eind 2023 is het cliënt-tevredenheidsonderzoek (CTO) uitgevoerd door Van Loveren en partners. Hoewel de definitieve rapporten pas beschikbaar zijn in 2024, waren enkele getallen eind 2023 reeds bekend. Zo is de respons gestegen van 34% naar 40% (505 respondenten). 41% daarvan zou Fokus zeker aanbevelen bij

Hoofdstuk 1
Hoofdstuk 2
Hoofdstuk 3
Hoofdstuk 4

Kwaliteit

Personeelsbeleid

ICT-trajecten

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

anderen, waardoor het zogenoemde NPS-cijfer van 4 in 2021 is gestegen naar 14 in 2023. De respons was in 36 Fokusprojecten voldoende voor een eigen rapport (fact sheet). De resultaten van het CTO zullen in 2024 in de dialoogsessies worden besproken.

Pdca-cyclus

In 2023 is een begin gemaakt met de realisatie van de borging van de pdca-cyclus in de teams door het ontwerp van verbeterborden. In 2024 worden de teamleiders geschoold en wordt de werkwijze ingevoerd.

Klachten

De onafhankelijke klachtenbemiddelaar wordt inmiddels veelvuldig in vroegtijdig stadium betrokken door cliënt en organisatie ter voorkoming van escalatie. Pas als bemiddeling niet slaagt is er sprake van een formele klacht. In 2023 werden bij de klachtenfunctionaris in totaal 122 klachten ingediend door 66 personen (2022: 141 klachten door 67 personen). 12 klagers hebben een formele klacht bij de bestuurder ingediend, waarvan 3 klagers wel het bemiddelingstraject wilden. Op deze klachten volgde er geen besluit/oordeel van de bestuurder, maar bleek bemiddeling voldoende. 3 formele klachten zijn afgerond met een advies van de onafhankelijke Klachtenbemiddelaar en 1 klacht is afgebroken door klager. In 5 klachtsituaties is onafhankelijk onderzoek gedaan door Quasir op basis waarvan een formeel besluit door de directie is genomen.

Vobomeldingen

Het absolute aantal Vobomeldingen in 2023 was 682 (2022: 581). Net als in eerdere jaren zijn Transfers (34,6%) en Valincidenten zonder aanwezigheid ADL-medewerker (24,5%) veruit de grootste

categorieën. Vobo staat voor voorkomen van ongelukken en bijna-ongelukken. Bij het Prikpunt zijn in 2023 in totaal drie meldingen (2022: twee) gedaan van prik- en spataccidenten.

Personeelsbeleid

Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid is een speerpunt binnen de organisatie. De ambitie van Fokus hierin is dat medewerkers vitaal, competent, gemotiveerd en met plezier werken gedurende hun hele loopbaan, zowel binnen als buiten Fokus. Duurzame inzetbaarheid is gericht op alle medewerkers c.q. leeftijdsgroepen binnen Fokus (preventief), en reikt dus verder dan het huidige beleid dat alleen gericht is op de ouder wordende medewerkers met een sterke nadruk op (meer) vrije tijd ('curatief'). Op het gebied van duurzame inzetbaarheid zijn en worden structureel diverse initiatieven ontplooid.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Kwaliteit

Personeelsbeleid

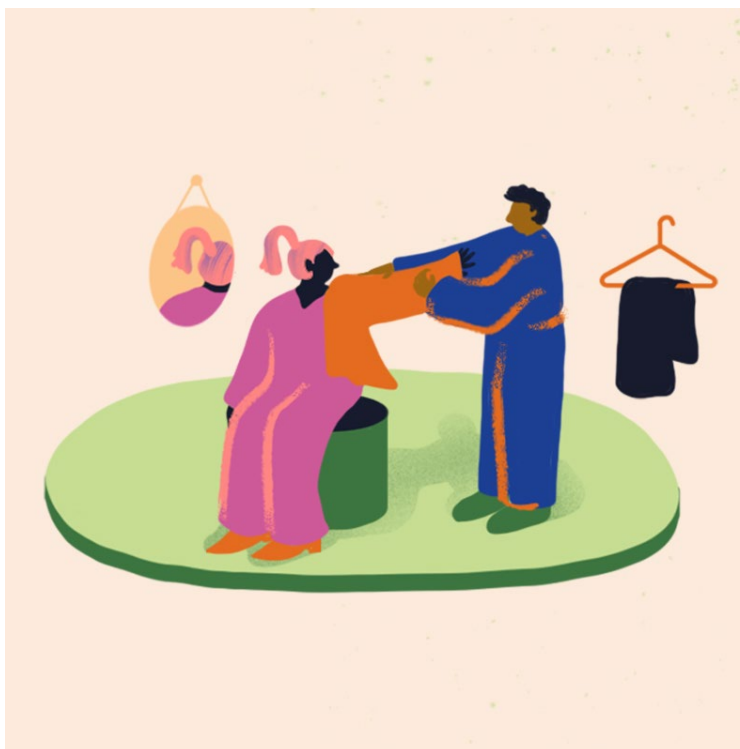
ICT-trajecten

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Project 'Werk maken van duurzame inzetbaarheid'

In 2023 hebben 18 projecten de workshop 'werk maken van inzetbaarheid' gevolgd. Fokusbreed hebben nu 65% van de projecten meegedaan. Na de workshop vindt er een follow-up bijeenkomst plaats om de voortgang van de acties uit de workshops te bespreken met medewerkers en managers. De ervaring is dat een aantal zaken direct door teams opgepakt wordt en dat de opvolging verder per team verschilt. De deelnemers zijn enthousiast over de dag zelf. Als team en als persoon worden zij zich bewuster van het belang van zelf gezond en inzetbaar blijven en de invloed die zij daar zelf op hebben.

De risico's in het werk die in 2023 vaak naar voren kwamen zijn onder andere werkdruk, fysieke belasting, omgaan met grenzen en ongewenst gedrag van cliënten. Teams bedenken goede maatregelen bij de risico's. Bij werkdruk kan het team de krapte in de markt niet oplossen, maar zijn wel acties in gang gezet die

te maken hebben met bijvoorbeeld aanpassingen in de roosters, elkaar afwisselen tijdens het werk, beschikken over een noodplan, duidelijke afspraken zowel richting collega's als cliënten en zelf voldoende hersteltijd nemen na werkpieken. Ook zijn medewerkers trots op het werk wat zij doen en ervaren de steun vanuit collega's als positief.

Eind 2023 is gestart met het ontwikkelen van een workshop light voor projecten die al een aantal jaren geleden de workshop hebben gevolgd. Dit op verzoek van de projecten zelf. Deze zal vanaf 2024 gaan draaien.

Werkgroep duurzame inzetbaarheid

De werkgroep duurzame inzetbaarheid bestaat uit drie ADL-assistenten (waarvan twee lid zijn van de OR), drie managers, een EVA-coach, twee HR-adviseurs en de directeur HR. In 2023 heeft de werkgroep het mailadres gezondwerken@fokuswonen.nl in gebruik genomen. Vanuit deze mailbox heeft de werkgroep het eerste halfjaar enkele malen een mail uitgedaan naar alle medewerkers met tips over een bepaald onderwerp. Medewerkers hadden ook de kans om te reageren op deze mails. Helaas is daar slechts sporadisch gebruik van gemaakt. Het doel hiervan was om medewerkers te stimuleren om over bepaalde thema's na te denken die hen zouden kunnen helpen in hun gezondheid en plezier in het werk. Thema's zoals in balans, voeding, red levens met jouw bloed, slapen en generaties kwamen aan bod. In de zomer werd een zomergroet gedaan met daarin nog een aantal tips om je hoofd koel te houden.

In de tweede helft van 2023 is een start gemaakt met de thema's 'ontwikkelgerichte gesprekscyclus' en 'thematisch beleavingsonderzoek'. Begin 2024 wordt dit verder opgepakt.

Hoofdstuk 1
Hoofdstuk 2
Hoofdstuk 3
Hoofdstuk 4

Kwaliteit

Personeelsbeleid

ICT-trajecten

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

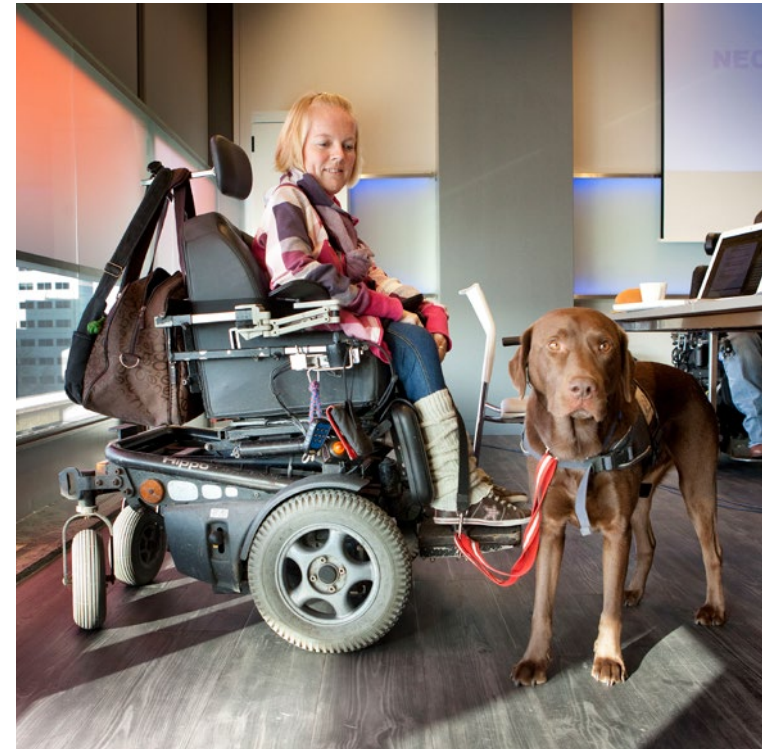
Bijlagen

Colofon

Arbeidsverzuim

Het gemiddelde verzuimpercentage in 2023 was 11,5%. Ten opzichte van 2022 is het verzuim gedaald met 2,1% (2022: 13,6%) . Vergeleken met de branche is het verzuim bij Fokus nog 2,55% hoger (vorig jaar was dit nog zo'n 4%). De gemiddelde verzuimduur was dit jaar 42,1 dagen (vorig jaar 35,1 dagen) en de meldingsfrequentie 1,25 (vorig jaar: 1,53). Het grootste deel van het verzuimpercentage zit hem nog steeds in het lang verzuim, al was in 2023 de grootste daling in het verzuim zichtbaar in de duurklasse 92 -365 dagen.

Het verzuim is om meerdere redenen een belangrijk speerpunt. Ten eerste om het welzijn van medewerkers en het toch al aanwezige personeelstekort. Daarnaast zorgt minder verzuim ervoor dat cliënten minder wisselende gezichten zien. Tot slot brengt verzuim ook hoge kosten met zich mee. Afgelopen jaar is een mooie daling ingezet en het is nu zaak deze voort te zetten. In 2023 is de Aanpak Verzuim verder uitgerold om het verzuim structureel te laten dalen. Zo is er direct op verzuim gestuurd en is er tegelijkertijd ook in de basis gewerkt aan een gezondere organisatie, wat in positieve zin invloed heeft op het verzuimcijfer. Qua sturing direct op het verzuim zijn er drempelverhogende maatregelen genomen (wat ook terug te zien is in de daling van de meldingsfrequentie), is er extra aandacht besteed aan het oplossen van het lang verzuim, vinden de overleggen tussen manager/HR/Arbodienst (Adviseur Arbeid en Gezondheid) nu structureel plaats om casuïstiek te bespreken en preventief mee te denken en wordt de voortgang van acties en resultaten maandelijks op directieniveau gemonitord en bijgestuurd. Daarnaast zijn belangrijke stappen gezet voor een daling van het verzuim op lange termijn. Dit betreft onder andere een aanscherping van Werving & Selectie (wie en hoe te selecteren),

de aanpak van 'de verwaarloosde organisatie', meer directe aandacht voor de teams door inzet van teamleiders en het invoeren van reguliere gesprekken met medewerkers van 50 jaar en ouder i.v.m. duurzame inzetbaarheid. Verder zijn er aan het eind van het jaar wederom trainingen Gespreksvaardigheden Verzuim voor managers gehouden. In 2024 blijft er aandacht voor het oplossen van lang verzuim en het werken aan een gezonde basis voor de teams op de projecten. Hier spelen teamleiders op elke locatie qua signalering en aandacht een belangrijke rol. Ook de managers worden aankomend jaar op reguliere basis gecoacht en getraind.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Kwaliteit

Personeelsbeleid

ICT-trajecten

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Werving nieuwe medewerkers

Net als voorgaande jaren kampte Fokus in 2023 met openstaande vacatures. Om deze vacatures te vervullen zijn er diverse activiteiten op het gebied van werving uitgevoerd:

- Het wervings- en selectieproces is herzien, waarbij de maximale doorlooptijd van aanmelding/sollicitatie tot aanname maximaal 15 dagen bedraagt. Onderdeel van dit proces is ook een meeloopsessie op de projecten van 3 uur, zodat potentiële kandidaten een beter beeld krijgen van de organisatie.
- Er is een nieuwe website werkenbijfokus.nl ontwikkeld, los van de reguliere (corporate) Fokus-website. De website is in het najaar van 2023 gerealiseerd en begin januari live gegaan. De site is gebruiksvriendelijk en ziet er mooi en fris uit.
- Er is structureel ingezet op (het verder verbeteren van) de online vindbaarheid van (vacatures) van Fokus in samenwerking met een online marketingbureau.
- Er zijn naast diverse open dagen structureel online informatie-bijeenkomsten georganiseerd voor geïnteresseerden in het werken bij Fokus.
- Er is deelgenomen aan verschillende banenmarkten verspreid over het land.

Eind november heeft Fokus deelgenomen aan de Margriet Winterfair in Den Bosch. Enkele tienduizenden bezoekers liepen onder andere langs de stand van Fokus. ADL-assistenten, managers, HR-medewerkers en cliënten vertelden de bezoekers graag het verhaal van Fokus. Enkele tientallen bezoekers gaven concreet aan graag meer te willen weten over het werken als ADL-assistent. Met deze belangstellenden is in december nader contact opgenomen. Naast deze concrete belangstellenden heeft deelname aan de gezellige winterfair ook bijgedragen aan de algemene naambekendheid van Fokus.

Opleidingstrajecten binnen Fokus

Als werkgever wil Fokus investeren in een aantrekkelijke werkomgeving en goed werkklimaat. Fokus ziet daarom het bieden van opleidingsmogelijkheden als een belangrijk aspect. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- kwaliteit van zorg - om de kwaliteit van haar dienstverlening te kunnen garanderen, dient Fokus over een juist gekwalificeerd personeelsbestand te beschikken;
- voorzien in personeelsbehoefte - het opleiden van medewerkers en het bieden van leerplaatsen aan stagiaires is een belangrijke bron in het vervullen van de vacatures;
- bieden van loopbaanperspectief voor de medewerker zowel binnen als buiten Fokus;
- verhogen van de motivatie van de medewerker - over het algemeen is het voor een medewerker aantrekkelijker en uitdagender om goed opgeleid werk uit te voeren.

Eind 2022 is de vernieuwde ADL-opleiding gestart met 4 basisdagen en 2 terugkomdagen. Lesdagen worden sindsdien regionaal georganiseerd in Zwolle, Eindhoven en Utrecht. In de ADL-opleiding is het eerste Fokus-gerichte mbo-certificaat 'Individuele Basiszorg Verlenen' geïntegreerd. Dit mbo-certificaat is landelijk erkend en is ontstaan uit een co-creatie met het Firda (voormalig ROC Friese Poort). 'Zittende' medewerkers krijgen vanaf 2024 de mogelijkheid dit mbo-certificaat te volgen.

Naast de basisopleiding zijn er diverse bijscholingen en trainingen georganiseerd.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Kwaliteit

Personeelsbeleid

ICT-trajecten

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

ICT-trajecten

Proefdraaien met nieuwe roostersoftware InPlanning

Het jaar 2022 stond met name in het teken van voorbereidingen om te kunnen starten met een pilot roosteren in InPlanning. In januari 2023 was het dan eindelijk zover en werd gestart met het overzetten (migreren) van de roostergegevens van het oude roosterprogramma SPXpert naar InPlanning. Het project 'Integrale personeelsplanning' is gestart omdat het oude roosterproces niet meer optimaal was en niet meer van deze tijd. Het oude roosterprogramma SPXpert vraagt ook veel aandacht op het gebied van applicatiebeheer en onderhoud. Op de huidige arbeidsmarkt is een optimaal roosterproces nodig waarbij onafhankelijk en objectief roosteren belangrijk is en daarmee ook de verhouding werk/privé van de ADL-assistenten beter in balans is. De invoering van de jaaruren-systematiek als onderdeel van het project draagt ook bij aan het beter in evenwicht krijgen van deze balans. Daarnaast wordt in het project met personeelsplanners gewerkt in plaats van roosteraars.

De pilot betreft negen locaties in Noord Holland. In het voorjaar van 2023 zijn de proefgebieden uitgebreid naar Noord Oost Nederland (Groningen, Friesland, Drenthe en de kop van Overijssel) en naar Midden/oost Nederland (midden en noord Gelderland). In

totaal werken 28 van de 98 projecten nu met InPlanning. Er is het afgelopen jaar voortdurend geëvalueerd hoe het de medewerkers is vergaan gedurende de migratie van SPXpert naar InPlanning. Deze evaluatie heeft plaatsgevonden bij alle betrokken functies zoals de ADL assistenten, managers, personeelsplanners en applicatiebeheer. Hier is goede en nuttige feedback uit gekomen, die gebruikt gaat worden bij de uitrol van de rest van de projecten die nog in SPXpert hun roosters maken.

De pilotfase is eind 2023 afgerond. Uitrol waarbij de rest van de projecten worden gemigreerd van SPXpert naar InPlanning zal naar verwachting medio 2024 plaatvinden.

Leermanagementsysteem

In 2023 is het leermanagementsysteem Fokus Leren (leverancier Infolearn) geïmplementeerd. Met de implementatie van Fokus Leren kan Fokus verder bouwen aan de ambitie om het leren en ontwikkelen optimaal (digitaal) te ondersteunen voor de medewerker, de trainers (verpleegkundig coaches, coaches 'veilig en gezond werken', opleidingsfunctionarissen), de opleidingsassistent en de manager/teamleider.

Hoofdstuk 1
Hoofdstuk 2
Hoofdstuk 3
Hoofdstuk 4

Kwaliteit
Personeelsbeleid
ICT-trajecten

Hoofdstuk 5
Hoofdstuk 6
Bijlagen
Colofon

Tijdens de implementatie is de applicatie ingericht met alle bestaande trainingen voor ADL-assistenten binnen Fokus. Daarnaast zijn de basisrapportages ingericht voor de medewerker, de manager en de trainers.

Op 1 november 2023 is Fokus Leren succesvol live gegaan na een implementatietraject waar op het gebied van inrichting, data-conversie, koppelingen, testen, communicatie en training hard is gewerkt door de projectgroep bestaande uit ICT, trainers, ADL-assistenten en managers. De eerste ervaringen van de ADL-assistenten zijn positief: het systeem wordt als erg gebruiksvriendelijk ervaren. De trainers en managers hebben de eerste ervaringen opgedaan om met Fokus Leren te werken. Ook hierbij zijn de eerste indrukken positief; echter is voor deze twee groepen nog wel extra aandacht nodig. Enerzijds in het optimaliseren van de digitale ondersteuning/rapportages. Anderzijds in de vorm van extra training over hoe het systeem hen het beste kan ondersteunen. Daarnaast is gebleken dat de kwaliteit van data uit de BI-tool niet volledig en accuraat was, waardoor er nog extra conversies nodig zijn, zodat elke medewerker een juist beeld heeft van de bevoegd- en bekwaamheden.

Al met al kunnen we terugkijken op een succesvolle implementatie. Nu het systeem een aantal maanden in gebruik is, ervaart Fokus de mogelijkheden van het werken met een leermanagementsysteem en kan men vooruit kijken over welke mogelijkheden dit nog meer biedt op het gebied van leren en ontwikkelen. Dit zal in 2024 leiden tot optimalisaties van het systeem en de uitbreiding van content.

Medewerkersportaal

In januari 2023 is begonnen met het realiseren van een nieuw

medewerkersportaal voor Fokus. Dit traject is gestart met het in beeld brengen van de wenselijke situatie en de eisen waar het nieuwe portaal aan moet voldoen. Vanuit deze kennis zijn er aanbieders geselecteerd die aan de hand van uitvragen en demo's beoordeeld zijn. Uiteindelijk is de keuze gevallen op A&M impact als leverancier. In december 2023 is er gestart met de daadwerkelijke implementatie met als doel dat het nieuwe medewerkersportaal in de loop van 2024 in gebruik te kunnen nemen.

Vernieuwen alarm-intercomsysteem

In 2023 vond de selectie plaats van een leverancier voor een nieuw alarm-intercomsysteem (A.I.S.), onder de projectnaam A.I.S. 2.0. Een projectgroep bestaande uit cliënten, ADL-assistenten, managers en adviseurs hebben onder begeleiding van M&I-partners 37 potentiële leveranciers onderzocht. Op basis van de vastgestelde eisen, wensen en behoeften is een gedetailleerd programma van eisen opgesteld. Hierbij is niet alleen gekeken naar de functionele eisen, maar ook naar de mate waarin een leverancier kon aansluiten bij de werkwijze van Fokus. In de nazomer van 2023 is CLB geselecteerd als leverancier. De tweede helft van 2023 is gebruikt voor het afronden van de contractering van CLB. Een pilot bij vier Fokuslocaties (in 2024) is in het verslagjaar verder voorbereid.

2023 IN VOGELVLUCHT

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6
- Bijlagen
- Colofon

Verschillende nieuwe filmpjes online

In toenemende mate gebruiken we foto's en vooral video's om belangstellenden over Fokus te vertellen. We laten het verhaal van Fokus namelijk het liefst zien! Om nieuwe medewerkers te werven gingen we met de camera onder andere langs in Elst, Utrecht en Heerenveen. Check de filmpjes!

Verspreid door dit jaarverslag kijken we in woord en vooral beeld terug op 2023.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Financieel resultaat 2023

Liquiditeit en vermogensniveau

Productie en productiviteit

Verwachtingen

Hoofdzaken in cijfers

Financiering ADL-assistentie

Risicoparagraaf

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Hoofdstuk 5

Financieel beleid en risico's

Fokus werkt met een meerjarenstrategie die vertaald is naar vijf speerpunten. Deze speerpunten vormen de rode draad voor de gehele organisatieontwikkeling. De uitwerking hiervan en de sturing hierop vindt plaats binnen de context van de macro economische en politieke ontwikkelingen, de ontwikkelingen specifiek in het zorgveld en de nationale en regionale arbeidsmarktontwikkelingen.

Het besturingsmodel waarmee Fokus werkt vormt de basis voor de periodieke monitoring en sturing van de resultaten op alle verantwoordelijkheidsniveaus binnen de organisatie. Belangrijke onderdelen hierbinnen zijn het strategische meerjaren beleidsplan (1), de strategische speerpunten (2), de jaarlijkse kaderbrief (3), de meerjarenbegroting en de jaarbegroting (4), de periodieke managementinformatie (5) en de verantwoordingscyclus (6). Het zorgmanagement rapporteert periodiek aan de zorgdirecteuren. De directeuren rapporteren per kwartaal aan de bestuurder. De concernbrede cijfers worden maandelijks geagendeerd in het MT.

Het financieel beleid is gericht op een duurzame, gezonde financiële exploitatie om toekomstige uitgaven voor onder meer investeringen mogelijk te maken. We denken hierbij aan uitgaven voor zorginnovatie, de uitvoering van de strategische ICT-agenda, de vervanging van collectieve voorzieningen in Fokusprojecten (alarm-intercomsystemen, hoog/laagbaden met toebehoren en warmwatervoorziening, tilliften, deurmotoren e.d.) en eventuele toekomstige investeringen in de werkplekomgeving. Daarnaast is het streven een weerstandsvermogen te vormen tot een niveau dat overeenkomstig de sectornormen de financiële risico's afdoende dekt. Met ingang van 2022 wordt een geconsolideerde jaarrekening opgesteld van de Stichting Fokus Exploitatie en Stichting Fokus. De in dit hoofdstuk genoemde financiële informatie betreffen geconsolideerde cijfers.

Financieel resultaat 2023

Over 2023 hebben we een geconsolideerd resultaat behaald ter grootte van € 9.436.468,- negatief (t.o.v. begroot € 3.304,- positief). Het negatieve resultaat wordt met name veroorzaakt door de druk op de arbeidsmarkt waar Fokus mee is geconfronteerd en dat heeft geleid tot een hoge inzet van extern personeel. Ook de gemiddelde salarisstijging en het aanstellen van teamleiders heeft geleid tot hogere uitgaven. De raad van toezicht is gedurende het boekjaar tijdig geïnformeerd over de resultaatsontwikkeling.

Liquiditeit

De current ratio (berekend als vlottende activa inclusief liquide middelen, gedeeld door de kortlopende schulden) is goed en bedraagt per ultimo 2023 1,17 (ultimo 2022 was dat: 1,65). Fokus heeft een relatief ruime liquiditeit. Fokus voert een actief deposito beleid, een substantieel gedeelte van de totale liquiditeit is ondergebracht in deposito's.

Vermogensniveau

De solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) bedraagt eind 2023 23,4%. Ultimo 2022 was dit 42,1%. De vermogensratio (eigen vermogen gedeeld door totaal opbrengsten) bedraagt 8,6% tegen 17,8% eind 2021.

Het negatieve resultaat van 2023 komt ten laste van het eigen vermogen. De vermogenspositie blijft, mede ook door het negatieve resultaat, achter bij de resultaten in de gehandicaptensector en bij het criterium voor een duurzaam gezonde organisatie. Dit wordt mede veroorzaakt door de tot 2012 in de toenmalige subsidieregeling geldende vermogensrestrictie van 10% van het jaarbudget. Verdere verbetering van het eigen vermogen is noodzakelijk

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Financieel resultaat 2023

Liquiditeit en vermogensniveau

Productie en productiviteit

Verwachtingen

Hoofdzaken in cijfers

Financiering ADL-assistentie

Risicoparagraaf

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

voor het op kunnen vangen van tegenslagen en voor verwachte (inhaal) investeringen in ICT en collectieve voorzieningen in 2024 en volgende jaren. Gegevens over liquiditeit, gerealiseerde omzet, de opbouw van het resultaat, kasstromen, financieringsbehoefte en dergelijke blijken uit de jaarrekening. Er hebben zich na balansdatum geen belangrijke ontwikkelingen voorgedaan die invloed hebben op het beeld dat uit de gepresenteerde cijfers blijkt.

Productie

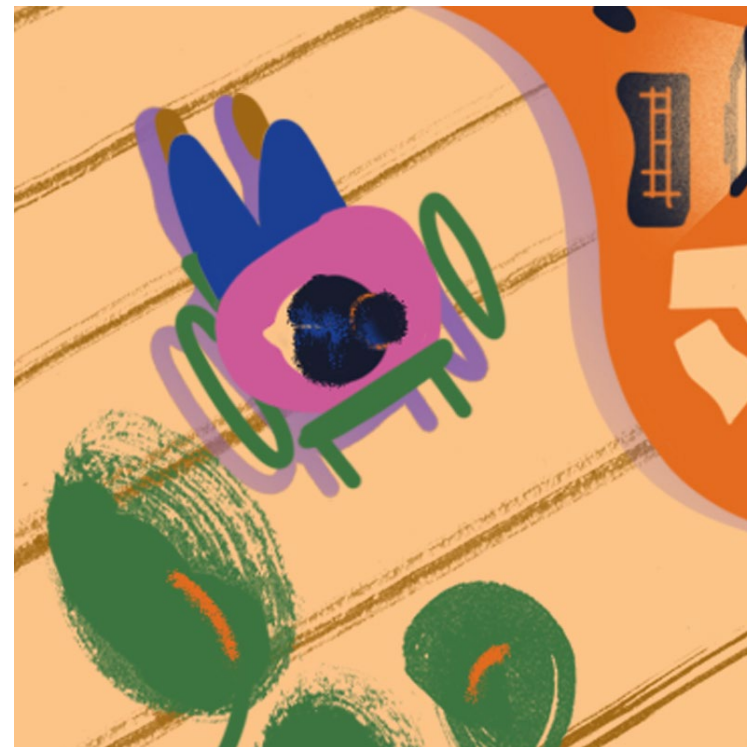
Het aantal verleende uren ADL-assistentie is 1.389.921 in 2023 t.o.v. 1.415.247 in 2022 (- 25.326 uur, -1,8%). In 2022 was er sprake van een daling van -2,2% t.o.v. 2021. De verwachting was dat in 2023 het aantal uren zou stijgen, maar als gevolg van een daling van het aantal cliënten is het lager uitgevallen. Hiermee komen we lager uit dan de voor 2023 maximaal toegezegde subsidie en betalen we een deel van het ontvangen voorschot terug aan VWS.

Productiviteit

De productiviteit (het percentage van de op rooster ingezette personeelsuren dat daadwerkelijk bij de cliënt wordt gewerkt) is in 2023 gedaald naar 71,6% ten opzichte van het niveau over 2022 (72,1%).

Verwachtingen

Inmiddels is bekend dat het ADL-tarief in 2024 substantieel hoger wordt dan in 2023. Dit heeft een zeer gunstig effect op het toekomstig exploitatieresultaat. Tevens worden positieve effecten verwacht als het gaat om reductie van arbeidsverzuim, de hogere instroom en lagere uitstroom van vast personeel (mede door de sterk verbeterde arbeidsvoorwaarden en het inrichten van de teamleiders functie in het primaire proces) Voor 2024 is een begroting opgesteld met een positief resultaat van € 891.088.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Financieel resultaat 2023

Liquiditeit en vermogensniveau

Productie en productiviteit

Verwachtingen

Hoofdzaken in cijfers

Financiering ADL-assistentie

Risicoparagraaf

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Hoofdzaken in cijfers

(bedragen in € 1.000)

(geconsolideerde cijfers)

	2023	2022	Mutatie
Exploitatiegegevens			
Totaal bedrijfsopbrengsten (a)	106.066	104.416	1.650
Bedrijfslasten			
- personeelskosten	106.323	95.629	-10.694
- afschrijvingen	1.048	1.034	-14
- overige bedrijfskosten	8.335	8.036	-299
Totaal bedrijfslasten (b)	115.706	104.699	-11.007
Saldo Financiële baten en lasten (c)	204	-108	312
Netto resultaat	-9.436	-391	-9.045
Balansgegevens			
Balanstotaal	39.149	44.143	-4.994
Eigen vermogen	9.167	18.603	-9.436
Overige informatie			
Uren ADL-assistentie (inclusief pgb)	1.393.879	1.419.249	-25.370
Aantal cliënten	1.284	1.311	-27

De jaarrekening 2023 is gepubliceerd op www.fokuswonen.nl en www.jaarverslagenzorg.nl.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Financieel resultaat 2023

Liquiditeit en vermogensniveau

Productie en productiviteit

Verwachtingen

Hoofdzaken in cijfers

Financiering ADL-assistentie

Risicoparagraaf

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Financiering ADL-assistentie

De subsidieregeling is voor 2024 aangepast en gepubliceerd op 22 november 2023 in de Staatscourant en wordt vanaf 2016 uitgevoerd door het Zorginstituut Nederland. De subsidieregeling is door de staatssecretaris gepresenteerd als 'permanente oplossing' voor een passende financiering van het Fokusconcept bij de overgang van AWBZ naar Wlz. Het ministerie heeft voor 2024 een tariefsverhoging toegekend onder de voorwaarde van het laten uitvoeren van een kostenonderzoek en het voorbereiden van een advies over een toekomstbestendige, duurzame bekostigingssystematiek. Het kostenonderzoek is reeds gestart.

Risicoparagraaf

Integraal risicomanagement vormt binnen Fokus de basis voor het identificeren van risico's, het nemen van beheersmaatregelen en het uitvoeren van audits om vast te stellen of de beheersmaatregelen effectief zijn. De scope van integraal risicomanagement is organisatiebreed en raakt alle relevante thema's.

De in 2022 opgestarte vijf strategische speerpunten vormen een belangrijke reactie op de in 2021 geïnventariseerde strategische risico's. In 2023 heeft een actualisatie van deze strategische risico's plaatsgevonden. De (strategische) risico's die Fokus onderkent zijn:

1) De ontwikkeling van het aantal cliënten en de ontwikkeling van de zorgzwaarte en zorgvraag van de cliënt is een belangrijke factor voor de continuïteit van Fokus. We zien een daling van het aantal cliënten en de hoeveelheid dienstverleningsuren. Toenemende leegstand van woningen vormt hierbij ook een belangrijk risico. Van belang daarbij is een betere naambekendheid en profielbekendheid van Fokus, meer pro-activiteit vanuit Fokus naar de keten en een meer effectief en doelmatige samenwerking

met de woningcorporaties en met andere zorgaanbieders. Ook zien we in toenemende mate cliënten waarbij er sprake is van verlies van eigen regie. Deze ontwikkeling kan voor Fokus veel impact hebben en vraagt om interventies.

2) Ten aanzien van de interne processen zien we risico's met betrekking tot tijdige beleidsontwikkeling en implementatie op relevante onderdelen. Daarnaast zien we risico's m.b.t. efficiënte, tijdige en juiste uitvoering en beheersing van de processen. Specifiek benoemen we hier de ICT-processen. We zien een toenemende afhankelijkheid van effectieve en betrouwbare ICT. Van belang is de benodigde ontwikkelingen tijdig te herkennen en vorm te geven. De uitvoering van het ICT-verbeterprogramma wordt qua governance en werking herzien en de prioriteiten worden opnieuw tegen het licht gehouden. Met als doel het versnellen van de uitvoering van projecten en het realiseren van een goede implementatie en afronding.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Financieel resultaat 2023

Liquiditeit en vermogensniveau

Productie en productiviteit

Verwachtingen

Hoofdzaken in cijfers

Financiering ADL-assistentie

Risicoparagraaf

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Het kwaliteitsmanagementsysteem krijgt een actualisatie, het beleid wordt geactualiseerd en het auditplan, gericht op de werking en beheersing van de processen, kent een bredere scope.

3) Onvoldoende instroom van eigen personeel vormt een relevant risico voor het tijdig rond krijgen van de roosters en planning van capaciteit. De arbeidsmarkt is krap. Voor onze ADL'ers zijn er veel mogelijkheden om elders aan het werk te gaan, waardoor behoud van eigen personeel ook lastig is. Er wordt ingezet op een beter werving- en selectieproces, meer aandacht voor de medewerkers en betere arbeidsvoorwaarden.

4) Fokus is gestart met het aanstellen van teamleiders op elk project met als doel de aansturing te verbeteren, de communicatie naar de medewerkers op te pakken, gerichte aandacht aan het personeel te kunnen geven en betrokkenheid en motivatie van het personeel te stimuleren. Ook dit moet leiden tot meer tevreden en gemotiveerde medewerkers. Wat zal leiden tot een lager ziekteverzuim en een lagere uitstroom van personeel.

5) De ontwikkeling van het rendement vormt een risico. De kosten voor inhuur van extern personeel zijn hoog als gevolg van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, en het ADL-tarief te laag. Inmiddels zijn diverse interventies gedaan met als doel de externe inzet te verlagen, het inhuurtarief te verlagen en hiermee de kosten te verlagen. VWS heeft onze inhoudelijke argumentatie om de ADL-tarieven te verhogen onderschreven. Het meerjarenperspectief voor het financieel resultaat blijft een punt van aandacht. Onzekere politieke en macro economische ontwikkelingen geven in toenemende mate meer onzekerheden over de toekomst van de financierbaarheid en hiermee de toekomstbestendigheid van de ADL-zorg.

6) Vanwege het werken met een krappe formatie is er onvoldoende ruimte voor innovatie. Het verbeteren van innovatie en de executiekracht van de organisatie vormt een belangrijk thema.

7) In 2022 heeft een frauderisico inventarisatie plaatsgevonden. Door KPMG is geconstateerd dat er geen sprake is van fraude of onrechtmatigheid. De herkende risico's hebben aandacht gekregen op directieniveau en bij de inrichting van processen. De internal auditor ziet toe op de afhechting hiervan.

8) In 2023 is een auditplan opgesteld voor de fiscale risico's. De belangrijkste fiscale thema's zijn bekend en worden beheerd. Deze thema's worden in 2024 ge-audit.

2023 IN VOGELVLUCHT

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Colofon

Gezonde dag van de zorg

12 mei was het de Dag van de Zorg. Om de waardering voor de grote inzet en betrokkenheid van alle medewerkers uit te spreken, werd er op alle locaties een kist met fruit bezorgd. Zo werd het een gezonde en feestelijke dag! De teams van Den Bosch en Helmond toonden hun dank in beeld, terwijl ook op kantoor van de traktatie werd genoten.

Verspreid door dit jaarverslag kijken we in woord en vooral beeld terug op 2023.

- Hoofdstuk 1
- Hoofdstuk 2
- Hoofdstuk 3
- Hoofdstuk 4
- Hoofdstuk 5
- Hoofdstuk 6

Kantoorpand

Risico's

Resultaat

Bijlagen
Colofon

Hoofdstuk 6

Stichting Fokus

Stichting Fokus is de steunstichting van Stichting Fokus Exploitatie. Fokus ondersteunt activiteiten die de ontwikkeling en ontplooiing van het Fokuswonen in Nederland mogelijk maken, verbeteren en de continuïteit ervan verzekeren.

Ter ondersteuning van het werk van Fokus Exploitatie beheert Fokus een vermogen dat deels is belegd in een aan Fokus Exploitatie verhuurd kantoorpand. Dit pand dient goed onderhouden te worden. Tot 2019 zijn de onderhoudskosten verwerkt via de voorziening groot onderhoud. In 2019 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden en past stichting Fokus de componentenbenadering toe, waardoor de onderhoudsbedragen als onderdeel van de materiële vaste activa worden geactiveerd, mits aan de activeringscriteria wordt voldaan. De reden voor de stelselwijziging is het tot stand brengen van een betere aansluiting met wat gebruikelijk is in de sector. Aangezien IFRS uitsluitend de methode van de componentenbenadering kent, sluit dit eveneens beter aan bij internationale opvattingen.

Kantoorpand

Stichting Fokus heeft, zoals hierboven aangegeven, in eigendom en exploiteert het kantoorpand aan de van Iddekingeweg 33 te Groningen. Het pand is verhuurd aan stichting Fokus Exploitatie. In 2023 is met een koper getracht de eerdere overeenstemming tot aanschaf van het pand tot uitvoering te brengen. Dat traject is niet geslaagd. Momenteel beraad stichting Fokus zich op een business case waarin naast verduurzaming en modernisering van het pand verhuur aan derden aan orde is.

Risico's

Er zijn geen risico's welke verband houden met activiteiten en resultaten van de Stichting Fokus.

Resultaat

De exploitatierekening over 2023 sloot op € 113.836,- positief, welk bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve.

Bijlage 1

Overzicht nevenfuncties raad van toezicht Fokus (in 2023)

De heer M. Leers

Datum 1e benoeming 01-01-2018 - benoemingstermijn tot 01-01-2022

Datum 2e benoeming 01-01-2022 - benoemingstermijn tot 01-01-2026

Lid raad van toezicht Vugherstede Vught (betaald)

Lid Dorpscollectief zorg en welzijn Riel (onbetaald)

Voorzitter raad van toezicht 4kids2tell (onbetaald)

Voorzitter raad van toezicht SMC Tilburg (onbetaald)

Voorzitter raad van toezicht Nederland zorgt voor elkaar (NLZVE, onbetaald)

De heer drs. C.C. Blomberg RC

Datum 1e benoeming 01-01-2018 - benoemingstermijn tot 01-01-2022

Datum 2e benoeming 01-01-2022 - benoemingstermijn tot 01-01-2026

Bestuurslid/penningmeester Tillstichting (onbetaald)

Lid raad van toezicht Parlan (betaald)

Lid raad van toezicht Stichting Activite (betaald)

De heer H.A.W.M. Brons

Datum 1e benoeming 14-02-2019 - benoemingstermijn tot 14-02-2023

Datum 2e benoeming 14-02-2023, benoemingstermijn tot 14-02-2027.

Eigenaar Hennie Brons Advies, Roosendaal

Voorzitter raad van toezicht Stichting De Wever (betaald)

Voorzitter raad van toezicht Stichting tot ondersteuning van De Wever (onbetaald)

Lid raad van toezicht Stichting Vitalis woonzorggroep (betaald)

Lid raad van toezicht Stichting Vitalis Residentiële Woonvormen (betaald)

Voorzitter Alzheimer Nederland, afdeling West-Brabant (onbetaald)

Voorzitter Stichting Vrienden van mensen met dementie (onbetaald)

Lid bestuur Dementienetwerk West Brabant (onbetaald)

Mevrouw drs. H.M.E. Cliteur

Datum 1e benoeming 01-01-2017 - benoemingstermijn tot 01-01-2021

Datum 2e benoeming 01-01-2021 - benoemingstermijn tot 01-01-2025

Adviseur Hadewych Cliteur Consultancy (betaald)

Voorzitter Platform Stoma Hulpmiddelen (betaald)

Strategisch adviseur GezondIn bij Pharos (betaald)

Ambassadeur Fokus FysiekFabriek (onbetaald)

Mevrouw N.S. Dekker MBA

Datum 1e benoeming 01-01-2020 - benoemingstermijn tot 01-01-2024

Datum 2e benoeming 01-01-2024 - benoemingstermijn tot 01-01-2028

Directeur ad interim Scheldezoom farmacie, vanaf september 2022 (betaald)

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Overzicht nevenfuncties rvt Fokus

Lijst met gebruikte afkortingen

Jaarrekening 2023

Colofon

Bijlage 2

Lijst met (veel) gebruikte afkortingen

In het jaarverslag 2023 zijn de volgende afkortingen gebruikt:

ADL	Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen	MT	managementteam
ANBI	Algemeen Nut Beogende Instelling	NVTZ	Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten	OR	ondernemingsraad
AWVN	Algemene Werkgeversvereniging Nederland	Pgb	persoonsgebonden budget
BBL	beroeps begeleidende leerweg	RI&E	risico-inventarisatie en evaluatie
Cao	collectieve arbeidsovereenkomst	RvB	raad van bestuur
CIBG	Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg	RvT	raad van toezicht
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg	HR	Human Resource management (voorheen Personeel en Organisatie)
CRF	Cliëntenraad Fokus	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
CTB	Centrum voor Thuis Beademing	VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
CV	collectieve voorzieningen	VZ-IG	of
CVP	cliënten vertrouwenspersoon	VIG	Verzorgende individuele gezondheidszorg
DI	duurzame inzetbaarheid	Wlz	Wet langdurige zorg
EVA	eenvoudige verpleegtechnische assistentie	Wmcz	Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen
Fte =	fulltime-equivalent (rekeneenheid waarmee omvang van een dienstverband wordt uitgedrukt)	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
HZW	Helpende zorg en welzijn	WNT	Wet normering topinkomens
ICT	informatie- en communicatietechnologie	WTZi	Wet toelating zorginstellingen
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd	ZIN	Zorginstituut Nederland
LSR =	Landelijk steunpunt medezeggenschap	Zvw	zorgverzekeringswet
DAA =	Directeur ADL-assistentie		
MAA	manager ADL-assistentie		

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Overzicht nevenfuncties rvt Fokus

Lijst met gebruikte afkortingen

Jaarrekening 2023

Colofon

Bijlage 3

Jaarrekening 2023

Stichting Fokus Exploitatie

Jaarrekening 2023 (geconsolideerd en enkelvoudig)

Inhoudsopgave

1.1 Geconsolideerde jaarrekening	45
1.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023	46
1.1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2023	47
1.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	48
1.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening	49
1.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	54
1.1.6 Mutatieoverzicht materiële vaste activa	57
1.1.7 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2023	58
1.2 Enkelvoudige jaarrekening	63
1.2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2023	64
1.2.2 Enkelvoudige resultatenrekening over 2023	65
1.2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening	66
1.2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	67
1.2.5 Enkelvoudig mutatie overzicht materiële vaste activa	70
1.2.6 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2023	71
1.2.7 Vaststelling en goedkeuring	73
1.3 Overige gegevens	74
1.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	75
1.3.2 Nevenvestigingen	75
1.3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	76

1.1 Geconsolideerde jaarrekening 2023

1.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
		€	€
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Materiële vaste activa			
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1	6.282.408	5.889.906
Totaal vaste activa		<u>6.282.408</u>	<u>5.889.906</u>
B Vlottende activa			
I Vorderingen	2		
1. op handelsdebiteuren		20.049	28.387
2. op groepsmaatschappijen		0	0
3. overige vorderingen		923.885	4.651.362
4. overlopende activa		<u>274.879</u>	<u>281.188</u>
		1.218.813	4.960.938
II Liquide middelen	3	<u>31.647.835</u>	<u>33.292.223</u>
Totaal vlottende activa		32.866.648	38.253.161
C Totaal activa		<u>39.149.056</u>	<u>44.143.067</u>
PASSIVA			
D Eigen vermogen			
1. kapitaal	4	45	45
2. bestemmingsreserves		9.608.598	9.494.762
3. bestemmingsfondsen		-441.579	9.108.725
Totaal eigen vermogen		<u>9.167.065</u>	<u>18.603.532</u>
E Voorzieningen			
Overige voorzieningen	5	2.000.694	2.496.148
F Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
1. schulden aan leveranciers en handelskredieten	6	3.175.580	2.280.431
2. belastingen en premies sociale verzekeringen		4.899.789	4.347.599
3. schulden ter zake pensioenen		1.641.514	1.645.994
4. schulden uit hoofde van financieringsoverschot		8.272.423	5.928.562
5. overige schulden		<u>9.991.993</u>	<u>8.840.804</u>
Totaal kortlopende schulden		27.981.300	23.043.389
Totaal passiva		<u>39.149.056</u>	<u>44.143.067</u>

1.1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2023

	Ref.	2023	2022
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
Subsidies op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg.	8	105.689.333	100.194.951
Baten uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten			
Overige bedrijfsopbrengsten	9	376.554	4.221.729
Som der bedrijfsopbrengsten		106.065.886	104.416.680
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	10	25.991.104	16.757.027
Lonen en salarissen	11	61.091.486	59.845.142
Sociale lasten	11	11.140.282	11.316.779
Pensioenlasten	11	4.992.903	5.092.933
Andere personeelskosten	11	3.107.000	2.617.031
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	12	1.048.431	1.033.797
Overige bedrijfskosten	13	8.334.868	8.036.633
Som der bedrijfslasten		115.706.075	104.699.345
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	14	215.297	-128.340
Rentelasten en soortgelijke kosten	14	-11.576	20.269
		203.720	-108.071
RESULTAAT VOOR BELASTING		-9.436.468	-390.735
Belastingen		-	-
RESULTAAT BOEKJAAR		-9.436.468	-390.735
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2023	2022
		€	€
Bestemmingsfonds onttrekking 2023 (Stichting Fokus Exploitatie)		-9.550.304	-426.485
Bestemmingsfonds onttrekking 2022 (Stichting Fokus Exploitatie)			
Bestemmingsreserve toevoeging 2023		113.836	35.750
Bestemmingsreserve toevoeging 2022			
		-9.436.468	-390.735

1.1.3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2023

	Ref.	2023		2022	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			-9.640.188		-282.664
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	1	1.048.431		1.033.797	
- mutaties voorzieningen	5	<u>-495.454</u>		<u>-547.608</u>	
			552.977		486.189
Veranderingen in vlottende middelen:					
- debiteuren en overige vorderingen	2	3.802.136		-1.996.053	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	6	<u>4.805.242</u>		<u>459.512</u>	
			8.607.378		-1.536.541
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>-479.833</u>		<u>-1.333.016</u>
Ontvangen interest	14	155.285		-104.618	
Betaalde interest	14	<u>-10.673</u>		<u>20.459</u>	
			144.612		-84.159
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			<u>-335.220</u>		<u>-1.417.176</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	-1.309.170		-457.119	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			<u>-1.309.170</u>		<u>-457.119</u>
Mutatie geldmiddelen					
			<u>-1.644.388</u>		<u>-1.874.294</u>
stand geldmiddelen per 1 januari 2023	3		33.292.223		35.166.518
stand geldmiddelen per 31 december 2023	3		<u>31.647.835</u>		<u>33.292.223</u>
mutatie geldmiddelen 2023	3		-1.644.388		-1.874.294

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

1.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1.1.4.1 Algemene gegevens

De Stichting Fokus Exploitatie is statutair (en feitelijk) gevestigd te Groningen, op het adres Van Iddekingeweg 33, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41009300. De activiteiten van de Stichting Fokus Exploitatie bestaan uit het aanbieden en leveren van thuiszorgdiensten (ADL-assistentie) voor mensen met een ernstige lichamelijke handicap.

De Stichting Fokus is statutair (en feitelijk) gevestigd te Groningen, op het adres Van Iddekingeweg 33, en is geregistreerd onder KvK-nummer 41010101. De activiteiten van de Stichting Fokus bestaan voornamelijk uit het zonder winststreven ondersteunen van activiteiten die de ontwikkeling en ontplooiing van het Fokuswonen in Nederland mogelijk maken, verbeteren en de continuïteit er van verzekeren. Stichting Fokus is de steunstichting van de Stichting Fokus Exploitatie. Ter ondersteuning van het werk van Fokus Exploitatie beheert Fokus een vermogen dat deels is belegd in een aan Fokus Exploitatie verhuurd kantoorpand.

Verslaggevingsperiode

Deze geconsolideerde jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming.

Regeling openbare jaarverantwoording WMG en consolidatie

De jaarrekening 2023 is opgesteld op basis van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG. Onder toepassing van de WMG is ook een geconsolideerde jaarrekening opgesteld. Zorgspecifieke posten zijn waar dit noodzakelijk wordt geacht vermeld in de toelichting.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens verwerkt van de onderstaande stichtingen:

- Stichting Fokus Exploitatie
- Stichting Fokus

Consolidatie vindt plaats volgens de integrale methode, Intercompany verhoudingen worden in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van de Stichting Fokus Exploitatie.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW - voor zover deze volgens deze regeling van toepassing zijn - en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Ondanks het negatieve resultaat over boekjaar 2023 is de continuïteit ultimo 2023 voldoende gewaarborgd op basis van onder andere eigen vermogen, liquide middelen, positief werkkapitaal, de begroting 2024 en de (tarief-)afspraken met het ministerie ten aanzien van 2024. De tariefafspraken voor 2024 hebben geleid tot een structurele verhoging van het tarief voor ADL-assistentie en het daarbij behorende budget.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn aangepast voor de vergelijkende cijfers van de cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen van de materiële vaste activa, naar aanleiding van opschoning materiële vaste activa register in 2023. Zie ook bij de toelichting grondslagen materiële vaste activa het onderdeel 'wijziging cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen'.

Verbonden rechtspersonen

De stichting heeft de volgende verbonden stichting die niet in consolidatie betrokken is.

- Stichting Fokus, gevestigd te Groningen, steunstichting.

1.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd. Per balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden in de balans verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige prestatie-eenheden met betrekking tot dat actief zullen toekomen aan de onderneming en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de eventuele restwaarde van de individuele activa. Op bedrijfsterreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij afstoting. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen 2,5%
- Machines en installaties 4%
- Verbouwingen huurpand 5%
- Computerapparatuur 20%
- Inventarisgoederen 10%
- Collectieve voorzieningen (voornamelijk) 8%

Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Wijziging cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen

In boekjaar 2023 heeft een wijziging plaatsgevonden in de cumulatieve aanschafwaarde en afschrijvingen van de activa. Deze wijziging betreft het in lijn brengen van de aanschafwaarde en afschrijvingen in het grootboek met de vaste activa module. Activa die al waren afgeschreven in 2003 zijn bij ingebruikname activa module niet meegenomen. In 2023 is het grootboek aangepast voor

deze al afgeschreven activa. Dit betreft voor deze activa posten een bedrag van € 1.752.122,-. Voor dit bedrag is de cumulatieve aanschafwaarde verlaagd en ook de cumulatieve afschrijvingen. Deze wijziging is toegepast op de balans 2022 en 2023. De wijziging heeft geen effect op de boekwaarde en de verlies en winst.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten).

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze

vergoeding als een actief in de balans opgenomen. Indien de tijdswaarde van geld materieel is en de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt meer dan een jaar is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen de contante waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde indien de tijdswaarde van het geld niet materieel is of de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt maximaal een jaar is.

Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijke ten gunste van de verlies en winst verlies en winst gebracht.

Voorziening jubileumuitkeringen

Voor de voorziening jubileumuitkeringen worden de toekomstige bedragen contant gemaakt.

De jubileumuitkeringen betreffen uitkeringen bij het bereiken van een 12,5, 25-jarig of 40-jarig dienstverband volgens de vigerende collectieve arbeids-overeenkomst.

Hierbij is uitgegaan van het personeelsbestand op balansdatum.

Voorziening loondoorbetaling langdurig zieken en transitiekosten langdurig zieken

De voorziening vanwege loondoorbetaling langdurig zieken is gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Ten behoeve van de verwachte te betalen transitievergoeding voor deze langdurig zieken is een voorziening voor transitiekosten gevormd.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

1.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Opbrengsten zorgprestaties

De opbrengsten zorgprestaties worden verantwoord op basis van de gerealiseerde uren ADL-assistentie en extramuraal zorg en de daarvoor met het ZiNI overeengekomen tarieven. Bij de opbrengst-verantwoording is rekening gehouden met de productie-afspraken welke met betrekking tot het boekjaar 2023 zijn overeengekomen met het ZiNI.

Overige opbrengsten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten tegen de overeengekomen vergoeding.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan medewerkers respectievelijk de belastingautoriteit. De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap. Voor de beloningen met opbouw van rechten worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van winstdelingen en bonusbetalingen worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en

een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd.

Pensioenen

Stichting Fokus Exploitatie heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Fokus Exploitatie. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Fokus Exploitatie betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. De gemiddelde dekkingsgraad per januari 2024 bedroeg 112,0%. Fokus Exploitatie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Fokus Exploitatie heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. Als gevolg van het corona virus zijn wereldwijd de beurskoersen gedaald dit heeft gevolgen voor de dekkingsgraad van PFZW. PFZW werkt aan een herstelplan om de dekkingsgraad te halen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Rentebaten

worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet-en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellings specifieke (sectorale) regels.

1.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
<i>Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:</i>		
	2023	2022
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	5.889.905	6.466.584
Bij: investeringen	1.440.934	457.119
Af: afschrijvingen	1.048.431	1.033.797
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	6.282.408	5.889.906
Aanschafwaarde	21.990.384	20.549.450
Cumulatieve afschrijvingen	15.707.976	14.659.545

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar het mutatie overzicht onder 1.1.6.

Onder de materiële vaste activa is voor een totaalbedrag van € 7.400.000,- (aanschafwaarde) aan vaste activa opgenomen waarvan Fokus alleen het economisch eigendom heeft. Dit heeft betrekking op de collectieve voorzieningen in de ADL-clusterprojecten (waaronder de alarm-intercomsystemen, hoog/laagbaden, e.d.).
In de materiële vaste activa is ook opgenomen het kantoorpand Groningen voor een boekwaarde van € 990.000,-.

2. Vorderingen

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
1. op handelsdebiteuren	20.049	28.387
2. op groepsmaatschappijen -rekening-courant Stichting Fokus	0	0
3. overige vorderingen:		
-waarborgsommen	12.317	12.292
-compensatie transitievergoeding 2015-2023	483.359	707.724
-te vorderen ivm compensatieregeling VWS	0	3.771.083
-diversen	204.603	174.773
-fietsplan, bedrijfsfitnes en studiekosten	125	9.212
-te ontvangen ziekengeld	53.571	0
-te ontvangen subsidie	109.899	0
-rente baten	60.012	-23.722
	923.885	4.651.362
4. overige overlopende activa:		
-Vooruitberekende kosten	274.879	276.034
-Diversen	0	5.154
totaal overlopende activa	274.879	281.188
Totaal vorderingen en overlopende activa	1.218.813	4.960.937

Compensatie transitievergoeding 2015-2023

De vordering 'Compensatie transitievergoeding 2015-2023 bestaat enerzijds uit de transitievergoedingen die zijn opgenomen in de voorziening 'Transitievergoeding langdurig zieken' en anderzijds uit nog te ontvangen 'Transitievergoedingen uit voorgaande jaren' die reeds zijn uitbetaald.

Te vorderen ivm compensatieregeling VWS

In de vergelijkende cijfers van 2022 is een vordering van € 3,7 miljoen opgenomen voor de compensatie regeling COVID (materiële en personele meerkosten) en compensatie energiekosten. Deze regeling was geldig t/m 2022.

Alle debiteuren en overige vorderingen hebben een looptijd van naar verwachting korter dan 1 jaar. In het saldo handelsdebiteuren is rekening gehouden met een bedrag van € 28.050, voor verwachte oninbaarheid.

3. Liquide middelen

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
1. Bankrekeningen	31.637.124	33.279.828
2. Kassen	10.711	12.395
Totaal liquide middelen	31.647.835	33.292.223

Toelichting:

In december 2023 is een deposito (€ 10,0 miljoen) geopend met een looptijd van 3 maanden en een rentepercentage van 3,25%. De overige liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Voor het huurpand in Utrecht is aan de verhuurder, Nijenburgstaete Beheer B.V., een bankgarantie verstrekt van € 57.906,25.

PASSIVA

4. Groepsvermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
1. Kapitaal	45	45
2. Bestemmingsreserves	9.608.598	9.494.762
3. Bestemmingsfondsen	-441.579	9.108.725
Totaal eigen vermogen	<u>9.167.065</u>	<u>18.603.532</u>

4.1 Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
	<u>45</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>45</u>

4.2 Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Collectieve voorzieningen	4.050.411	0	0	4.050.411
Stg Fokus Algemene reserve	4.974.995	113.836	0	5.088.831
Fonds erfenissen en legaten	469.356	0	0	469.356
	<u>9.494.762</u>	<u>113.836</u>	<u>0</u>	<u>9.608.598</u>

4.3 Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten: ADL-subsidieregeling	9.108.725	-9.550.304	0	-441.579
Totaal bestemmingsfondsen	<u>9.108.725</u>	<u>-9.550.304</u>	<u>0</u>	<u>-441.579</u>

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	<u>-9.436.468</u>	<u>-390.735</u>

Toelichting:

De bestemmingsreserve collectieve voorzieningen dient ter financiering van toekomstige uitgaven collectieve voorzieningen. Collectieve voorzieningen betreffen uitgaven alarm-intercomsystemen; hoog/laag baden en deurmotoren in de ADL-cluster/units. Er wordt met ingang van 2020 niet meer gedoteerd aan de bestemmingsreserve collectieve voorzieningen.

5. Voorzieningen

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Dotatie</u>	<u>Onttrekking</u>	<u>Vrijval</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€	€
Overige voorzieningen:					
Jubilea uitkeringen	710.295	208.420	85.014	95.652	738.049
Transitievergoeding langdurig zieken	489.985	284.570	238.947	110.761	424.847
Loondoorbetaling langdurig zieken	1.295.868	1.074.451	1.004.647	527.874	837.798
Totaal overige voorzieningen	<u>2.496.148</u>	<u>1.567.441</u>	<u>1.328.608</u>	<u>734.287</u>	<u>2.000.694</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2023</u>
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	1.089.795
Langlopend deel van de voorzieningen (>1 jaar, <5 jaar)	401.442
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	509.457

6. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
1. schulden aan leveranciers en handelskredieten	3.175.580	2.280.431
2. belastingen en premies sociale verzekeringen	4.899.789	4.347.599
3. schulden terzake pensioenen	1.641.514	1.645.994
4. schulden uit hoofde van financieringsoverschot	8.272.423	5.928.562
5. overige schulden:		
nog te betalen salarissen	1.635.853	1.683.652
reservering vakantiegeld	2.340.293	2.259.021
reservering vakantiedagen	4.895.766	3.685.238
reservering ORT over vakantiedagen	675.597	603.509
terug te betalen zorgbonus 2021 en 2020	0	434.877
ziekengeld	0	-48.151
salarissen (netto)	80.507	70.964
diversen	8.062	-98.768
nog te betalen kosten	<u>355.916</u>	<u>250.461</u>
subtotaal	<u>9.991.993</u>	<u>8.840.804</u>
Totaal overige schulden	<u><u>27.981.300</u></u>	<u><u>23.043.390</u></u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de schulden en het feit dat waar nodig voorzieningen zijn gevormd. In de kortlopende schulden is een post Terug te betalen zorgbonus van € 434.878,- per einde 2022 opgenomen. Deze post bestaat uit een teveel ontvangen zorgbonus 2020 van € 416.700 en 2021 van € 18.177.

7. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurverplichtingen pand Utrecht

De stichting huurt een kantoorpand in Utrecht. De totale huurverplichting bedraagt € 303.107,- in 2023. Voor 2024 is de huurperiode met 1 jaar verlengd.

Bankgarantie Huurpand Utrecht

Voor het huurpand in Utrecht is aan de verhuurder, Vrijenban vastgoed, een bankgarantie verstrekt van € 57.906,25.

Microsoft licenties

De stichting heeft een 3-jarig licentiecontract met Microsoft afgesloten voor de jaren 2022 t/m 2024. De verplichting voor 2022, 2023 en 2024 is € 110.491,- per jaar. Daarnaast is er een aanvullend licentie contract informatiebeveiliging voor 2024 afgesloten met een verplichting van € 125.235,- per jaar.

Installatiebureau Terberg

De stichting heeft een jaarcontract met installatiebureau Terberg met een waarde van € 1.410.228,- .

1.1.6 Geconsolideerde mutatieoverzicht materiële vaste activa over 2023

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen <small>x € 1.000</small>	Machines en installaties <small>x € 1.000</small>	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting <small>x € 1.000</small>	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa <small>x € 1.000</small>	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa <small>x € 1.000</small>	Totaal <small>x € 1.000</small>
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	2.499.766	349.000	17.700.684			20.549.450
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-			-
- cumulatieve afschrijvingen	1.527.975	333.624	12.797.946			14.659.545
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>971.791</u>	<u>15.376</u>	<u>4.902.738</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.889.905</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen		31.218	1.409.716			1.440.934
- herwaarderingen						-
- afschrijvingen	24.981	2.792	1.020.658			1.048.431
- bijzondere waardeverminderingen						-
- terugname bijz. waardeverminderingen						-
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde						-
.cumulatieve herwaarderingen						-
.cumulatieve afschrijvingen						-
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde						-
cumulatieve herwaarderingen						-
cumulatieve afschrijvingen						-
per saldo	-	-	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-24.981</u>	<u>28.426</u>	<u>389.058</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>392.503</u>
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	2.499.766	380.218	19.110.400	-	-	21.990.384
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	1.552.956	336.416	13.818.604	-	-	15.707.976
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>946.810</u>	<u>43.802</u>	<u>5.291.796</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>6.282.408</u>

1.1.7 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2023

BATEN

8. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	2023	2022
	€	€
<i>Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg</i>		
Subsidieregeling ADL-assistentie	105.689.333	100.194.951
Totaal	<u>105.689.333</u>	<u>100.194.951</u>

9. Baten uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2023	2022
	€	€
Overige dienstverlening: Persoonsgebonden budget (PGB)	227.369	209.345
Overige opbrengsten: overige baten Eenmalige schenking uit nalatenschap	149.185 0	4.010.885 1.500
Totaal	<u>376.554</u>	<u>4.221.729</u>

In de overige baten is voor 2022 € 3.400.000 opgenomen voor de compensatie regeling VWS COVID (materiële kosten en personele meerkosten). Tevens is voor 2022 een compensatie voor de hoge energiekosten van € 370.721,- opgenomen.

LASTEN

10. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

<i>De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:</i>	2023	2022
	€	€
Personeel niet in loondienst	22.899.594	14.532.909
Kosten uitbesteding onderaannemers (Assistentie door derden)	3.091.509	2.224.119
	<u>25.991.104</u>	<u>16.757.027</u>

11. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	2023	2022
	€	€
Lonen en salarissen	61.091.486	59.845.142
Sociale lasten	11.140.282	11.316.779
Pensioenpremies	4.992.903	5.092.933
Andere personeelskosten:		
Scholing (incl BBL scholing)	420.637	370.529
Werving	216.881	93.287
Outplacement	8.859	3.960
Arbo-diensten	407.111	407.139
Ziekteverzuimbeheersing	486.001	424.602
Reis & verblijfkosten	1.674.879	1.355.761
Werkkleding	140.670	113.841
Kantinekosten	135.509	120.821
Juridische kosten	52.652	41.143
Compensatie transitievergoeding 2015-2023	-213.433	-41.047
Mutatie voorzieningen	-430.316	-408.672
Diverse personeelskosten	207.550	135.667
Subtotaal	<u>3.107.000</u>	<u>2.617.031</u>
Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	<u>80.331.672</u>	<u>78.871.886</u>

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

1. (Direct) personeel werkzaam in de uitvoering (ADL-dienstverlening)	1.232	1.348
2. (Overig) personeel (administratief, ondersteunend en management)	116	106
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.348</u>	<u>1.454</u>

Toelichting:

In bovenstaande is het gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden gebruikt. In het jaarverslag is het aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden ultimo boekjaar gebruikt. Er zijn geen medewerkers in het buitenland werkzaam.

12. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	1.048.431	1.033.797
Totaal afschrijvingen	<u>1.048.431</u>	<u>1.033.797</u>

13. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Algemene kosten	5.165.707	5.457.867
Onderhoud en energiekosten:		
-onderhoud	2.101.249	1.941.852
-energie gas	308.942	152.674
-energie stroom	350.456	79.895
-energie transport en overig	18.742	14.400
Subtotaal	<u>2.779.390</u>	<u>2.188.820</u>
Huur en leasing	375.491	343.918
Dotaties en vrijval voorzieningen (per saldo dotatie)	14.281	46.029
Totaal overige bedrijfskosten	<u>8.334.868</u>	<u>8.036.633</u>

Toelichting:

In de post onderhoud zijn de uitgaven voor collectieve voorzieningen opgenomen.

LASTEN

14. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Rentebaten (rente betalingen)	215.297	-128.340
Subtotaal financiële baten	<u>215.297</u>	<u>-128.340</u>
Rentelasten	-11.576	20.269
Subtotaal financiële lasten	<u>-11.576</u>	<u>20.269</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>203.720</u>	<u>-108.071</u>

15. Bijzondere posten in het resultaat

De aard en omvang van de in het resultaat verwerkte posten, en de wijze waarop deze zijn verwerk, is als volgt:

NVT

16. Bezoldiging bestuurders en toezichthouders (WNT)

WNT-verantwoording 2023 Stichting Fokus Exploitatie					
De WNT is van toepassing op Stichting Fokus Exploitatie. Het voor Stichting Fokus Exploitatie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 151.000,- Zorg & jeudghulp klasse II, totaal aantal punten: 8 punten.					
1. Bezoldiging topfunctionarissen					
1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling					
<i>Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt</i>					

Gegevens 2023					
bedragen x € 1		M.C. van Es			
Functiegegevens		voorzitter raad van bestuur			
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/01 t/m 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1			
Dienstbetrekking?		ja			
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		135.974			
Beloningen betaalbaar op termijn		14.996			
<i>Subtotaal</i>		<i>150.970</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		151.000			
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.			
Bezoldiging		150.970			
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		[N.v.t. / N.v.t.]			
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.			
Gegevens 2022					
bedragen x € 1		M.C. van Es			
Functiegegevens		voorzitter raad van bestuur			
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/01 t/m 31/12			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1			
Dienstbetrekking?		ja			
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		132.487			
Beloningen betaalbaar op termijn		13.370			
<i>Subtotaal</i>		<i>145.857</i>			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		146.000			
Bezoldiging		145.857			

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen					
Gegevens 2023					
bedragen x € 1	M.Leers	H.Brons	H.M.E. Cliteur	E.Dekker	C.C.Blomberg
Functiegegevens	voorzitter raad van toezicht	lid raad van toezicht	lid raad van toezicht	lid raad van toezicht	lid raad van toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	18.120	12.080	12.080	12.080	12.080
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	22.650	15.100	15.100	15.100	15.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	18.120	12.080	12.080	12.080	12.080
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	[N.v.t. / N.v.t.]	[N.v.t. / N.v.t.]	[N.v.t. / N.v.t.]	[N.v.t. / N.v.t.]	[N.v.t. / N.v.t.]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022					
bedragen x € 1	M.Leers	H.Brons	H.M.E. Cliteur	E.Dekker	C.C.Blomberg
Functiegegevens	voorzitter raad van toezicht	lid raad van toezicht	lid raad van toezicht	lid raad van toezicht	lid raad van toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	17.520	11.680	11.680	11.680	11.680
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	14.600	14.600	14.600
Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT					
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.					

17. Honoraria onafhankelijke accountant

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2023 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	107.158	131.157
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	14.957	15.000
3 Fiscale advisering	0	1.500
4 Niet-controlediensten	0	0
Totaal honoraria accountant	<u>122.115</u>	<u>147.657</u>

18. Transacties met verbonden partijen

De stichting heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen die in de consolidatie betrokken zijn.

- Stichting Fokus, gevestigd te Groningen, steunstichting.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichhouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 16.

1.2 Enkelvoudige jaarrekening 2023 Stichting Fokus Exploitatie

1.2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-23</u> €	<u>31-dec-22</u> €
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Materiële vaste activa			
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1	5.291.797	4.902.739
Totaal vaste activa		<u>5.291.797</u>	<u>4.902.739</u>
B Vlottende activa			
I Vorderingen	2		
1. op handelsdebiteuren		20.049	28.387
2. op groepsmaatschappijen		291.604	194.206
3. overige vorderingen		926.885	4.654.362
4. overlopende activa		<u>274.879</u>	<u>281.188</u>
		1.513.417	5.158.143
II Liquide middelen	3	27.248.969	29.100.631
Totaal vlottende activa		<u>28.762.386</u>	<u>34.258.774</u>
C Totaal activa		<u>34.054.183</u>	<u>39.161.513</u>
PASSIVA			
D Eigenvermogen			
1. kapitaal	4	45	45
2. bestemmingsreserves		4.519.767	4.519.767
3. bestemmingsfondsen		-441.579	9.108.725
Totaal eigen vermogen		<u>4.078.234</u>	<u>13.628.537</u>
E Voorzieningen			
Overige voorzieningen	5	2.000.694	2.496.148
F Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
1. schulden aan leveranciers en handelskredieten	6	3.175.580	2.280.431
2. belastingen en premies sociale verzekeringen		4.899.789	4.347.599
3. schulden ter zake pensioenen		1.641.514	1.645.994
4. schulden uit hoofde van financieringoverschot		8.272.423	5.928.562
5. overige schulden		<u>9.985.948</u>	<u>8.834.243</u>
Totaal kortlopende schulden		27.975.255	23.036.829
Totaal passiva		<u>34.054.183</u>	<u>39.161.513</u>

1.2.2 Enkelvoudige resultatenrekening over 2023

	Ref.	2023	2022
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
Subsidies op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg.	8	105.689.333	100.194.951
Baten uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten			
Overige bedrijfsopbrengsten	9	295.961	4.221.716
Som der bedrijfsopbrengsten		105.985.294	104.416.667
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	10	25.991.104	16.757.027
Lonen en salarissen	11	61.091.486	59.845.142
Sociale lasten	11	11.140.282	11.316.779
Pensioenlasten	11	4.992.903	5.092.933
Andere personeelskosten	11	3.107.000	2.617.031
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	12	1.020.658	1.007.108
Overige bedrijfskosten	13	8.396.228	8.114.051
Som der bedrijfslasten		115.739.661	104.750.072
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	14	215.297	-113.548
Rentelasten en soortgelijke kosten	14	-11.234	20.469
		204.063	-93.079
RESULTAAT VOOR BELASTING		-9.550.304	-426.485
Belastingen		-	-
RESULTAAT BOEKJAAR		-9.550.304	-426.485
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2023	2022
		€	€
Bestemmingsreserve onttrekking 2023/2022		-9.550.304	-426.485
		-9.550.304	-426.485

1.2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening

De grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan de geconsolideerde jaarrekening. Voor de grondslagen wordt verwezen naar de grondslagen in par. 1.1.4 van de geconsolideerde jaarrekening.

1.2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
<i>Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:</i>		
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	4.902.739	5.452.728
Bij: investeringen	1.409.716	457.119
Af: afschrijvingen	1.020.658	1.007.108
Af: desinvesteringen		0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>5.291.797</u></u>	<u><u>4.902.739</u></u>
Aanschafwaarde	19.110.400	17.700.684
Cumulatieve afschrijvingen	13.818.604	12.797.946
Cumulatieve afschrijvingen		

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar het mutatie overzicht onder 1.2.5.

2. Vorderingen

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
1. op handelsdebiteuren	20.049	28.387
2. op groepsmaatschappijen		
-rekening-courant Stichting Fokus	291.604	194.206
3. overige vorderingen:		
-waarborgsommen	12.317	12.292
-compensatie transitievergoeding 2015-2023	483.359	707.724
-te vorderen ivm compensatieregeling VWS	0	3.771.083
-diversen	207.603	177.773
-fietsplan, bedrijfsfitnes en studiekosten	125	9.212
-te ontvangen ziekengeld	53.571	
-te ontvangen subsidie	109.899	
-rente baten	60.012	-23.722
	<u>926.885</u>	<u>4.654.362</u>
4. overige overlopende activa:		
-Vooruitberekende kosten	274.879	276.034
-te ontvangen creditfacturen	0	5.154
totaal overlopende activa	<u>274.879</u>	<u>281.188</u>
Totaal vorderingen	<u><u>1.513.417</u></u>	<u><u>5.158.143</u></u>

3. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
1. Bankrekeningen	27.238.258	29.088.236
2. Kassen	10.711	12.395
Totaal liquide middelen	<u>27.248.969</u>	<u>29.100.631</u>

PASSIVA

4. Eigenvermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
1. Kapitaal	45	45
2. Bestemmingsreserves	4.519.767	4.519.767
3. Bestemmingsfondsen	-441.579	9.108.725
Totaal eigen vermogen	<u>4.078.234</u>	<u>13.628.537</u>

4.1 Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2023</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	45	0	0	45
	<u>45</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>45</u>

4.2 Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2023</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Collectieve voorzieningen	4.050.411	0	0	4.050.411
Fonds erfenissen en legaten	469.356	0	0	469.356
	<u>4.519.767</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.519.767</u>

4.3 Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-2023</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten: ADL-subsidieregeling	9.108.725	-9.550.304	0	-441.579
Totaal bestemmingsfondsen	<u>9.108.725</u>	<u>-9.550.304</u>	<u>0</u>	<u>-441.579</u>

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.7.

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen per 31 december 2023 en resultaat 2023.

De specificatie is als volgt:

	eigen vermogen	resultaat
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat: Stichting Fokus Exploitatie	4.078.234	-9.550.304
Stichting Fokus	5.088.831	113.836
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>9.167.065</u>	<u>-9.436.468</u>

5. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-23	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€
Overige voorzieningen:					
Jubilea	710.295	208.420	85.014	95.652	738.049
Transitievergoeding langdurig zieken	489.985	284.570	238.947	110.761	424.847
Loondoorbetaling langdurig zieken	1.295.868	1.074.451	1.004.647	527.874	837.798
Totaal overige voorzieningen	2.496.148	1.567.441	1.328.608	734.287	2.000.694

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-23
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jaar)	1.089.795
Langlopend deel van de voorzieningen (>1 jaar, <5 jaar)	401.442
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	509.457

6. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

De specificatie overige schulden is als volgt:

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
1. schulden aan leveranciers en handelskredieten	3.175.580	2.280.431
2. belastingen en premies sociale verzekeringen	4.899.789	4.347.599
3. schulden terzake pensioenen	1.641.514	1.645.994
4. schulden uit hoofde van financieringsoverschot	8.272.423	5.928.562
5. overige schulden:		
nog te betalen salarissen	1.635.853	1.683.652
reservering vakantiegeld	2.340.293	2.259.021
reservering vakantiedagen	4.895.766	3.685.238
reservering ORT over vakantiedagen	675.597	603.509
terug te betalen zorgbonus 2021 en 2020	0	434.877
ziekengeld	0	-48.151
salarissen (netto)	80.507	70.964
diversen	8.062	-98.768
nog te betalen kosten	349.872	243.900
subtotaal	9.985.948	8.834.243
Totaal overige schulden	27.975.255	23.036.829

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de schulden en het feit dat waar nodig voorzieningen zijn gevormd. In de kortlopende schulden is een post Terug te betalen zorgbonus van € 434.877,- per einde 2022 opgenomen. Deze post bestaat uit een teveel ontvangen zorgbonus 2020 van € 416.700 en 2021 van € 18.177.

7. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurverplichtingen pand Groningen

De stichting huurt een kantoorpand in Groningen. De totale huurverplichting bedraagt thans € 190.000,- per jaar. De resterende looptijd ultimo 2023 betreft 9 maanden. De huur is om de 5 jaar opzegbaar.

1.2.5 Enkelvoudig mutatieoverzicht materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen <small>x € 1.000</small>	Machines en installaties <small>x € 1.000</small>	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting <small>x € 1.000</small>	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa <small>x € 1.000</small>	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa <small>x € 1.000</small>	Totaal <small>x € 1.000</small>
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde			17.700.684			17.700.684
- cumulatieve herwaarderingen			-			-
- cumulatieve afschrijvingen			12.797.946			12.797.946
Boekwaarde per 1 januari 2023	-	-	<u>4.902.738</u>	-	-	<u>4.902.738</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen			1.409.716			1.409.716
- herwaarderingen						-
- afschrijvingen			1.020.658			1.020.658
- bijzondere waardeverminderingen						-
- terugname bijz. waardeverminderingen						-
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde						-
.cumulatieve herwaarderingen						-
.cumulatieve afschrijvingen						-
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde						-
cumulatieve herwaarderingen						-
cumulatieve afschrijvingen						-
per saldo	-	-	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>389.058</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>389.058</u>
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	-	-	19.110.400	-	-	19.110.400
- cumulatieve herwaarderingen	-	-	-	-	-	-
- cumulatieve afschrijvingen	-	-	13.818.604	-	-	13.818.604
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.291.796</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.291.796</u>

1.2.6 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2023

BATEN

8. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
<i>Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg</i>		
Subsidieregeling ADL-assistentie	105.689.333	100.194.951
Totaal	<u>105.689.333</u>	<u>100.194.951</u>

9. Baten uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

<i>Overige bedrijfsopbrengsten</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
<i>De overige bedrijfsopbrengsten (niet uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten) zijn als volgt:</i>	€	€
Overige dienstverlening: Persoonsgebonden budget (PGB)	227.369	209.345
Overige opbrengsten: overige baten	68.592	4.010.871
Totaal	<u>295.961</u>	<u>4.221.716</u>

LASTEN

10. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

De kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Personeel niet in loondienst	22.899.594	14.532.909
Kosten uitbesteding onderaannemers	3.091.509	2.224.119
	<u>25.991.104</u>	<u>16.757.027</u>

11. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Lonen en salarissen	61.091.486	59.845.142
Sociale lasten	11.140.282	11.316.779
Pensioenpremies	4.992.903	5.092.933
Andere personeelskosten:		
Scholing (incl BBL scholing)	420.637	370.529
Werving	216.881	93.287
Arbo-diensten	407.111	407.139
Ziekteverzuimbeheersing	486.001	424.602
Reis & verblijfkosten	1.674.879	1.355.761
Werkkleding	140.670	113.841
Kantinekosten	135.509	120.821
Juridische kosten	52.652	41.143
Compensatie transitievergoeding 2015-2018	-213.433	-41.047
Mutatie voorzieningen	-430.316	-408.672
Diverse personeelskosten	207.550	135.667
Subtotaal	<u>3.107.000</u>	<u>2.617.031</u>

Totaal personeelskosten	<u>80.331.672</u>	<u>78.871.886</u>
--------------------------------	-------------------	-------------------

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

1. (Direct) personeel werkzaam in de uitvoering (ADL-dienstverlening)	1.232	1.348
2. (Overig) personeel (administratief, ondersteunend en management)	116	106

Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.348</u>	<u>1.454</u>
---	--------------	--------------

Toelichting:

In bovenstaande is het gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden gebruikt. In het jaarverslag is het aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden ultimo boekjaar gebruikt. Er zijn geen medewerkers in het buitenland werkzaam.

12. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	1.020.658	1.007.108
Totaal afschrijvingen	<u>1.020.658</u>	<u>1.007.108</u>

13. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Algemene kosten	5.051.687	5.360.424
Onderhoud en energiekosten:		
-onderhoud	2.086.629	1.926.712
-energie gas	308.942	152.674
-energie stroom	350.456	79.895
-energie transport en overig	18.742	14.400
Subtotaal	<u>2.764.769</u>	<u>2.173.680</u>
Huur en leasing	565.491	533.918
Dotaties en vrijval voorzieningen (per saldo dotatie)	14.281	46.029
Totaal overige bedrijfskosten	<u>8.396.228</u>	<u>8.114.051</u>

Toelichting:

In de post onderhoud zijn de uitgaven voor collectieve voorzieningen opgenomen.

LASTEN

14. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Rentebaten		
Rentebaten (rente betalingen)	215.297	-113.548
Subtotaal financiële baten	<u>215.297</u>	<u>-113.548</u>
Rentelasten		
Rentelasten	-11.234	20.469
Subtotaal financiële lasten	<u>-11.234</u>	<u>20.469</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>204.063</u>	<u>-93.079</u>

1.2.7 Vaststelling en goedkeuring

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van de Stichting Fokus Exploitatie heeft de jaarrekening 2023 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 23 mei 2024.

De raad van toezicht van de Stichting Fokus Exploitatie heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd in de vergadering van 23 mei 2024.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.1.7.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen

Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

W.G.
M. van Es
Voorzitter raad van bestuur
23 mei 2024

W.G.
M.A.M. Leers
Voorzitter raad van toezicht
23 mei 2024

W.G.
drs. C.C. Blomberg RC
Vice-voorzitter raad van toezicht
23 mei 2024

W.G.
N.S. Dekker
Lid raad van toezicht
23 mei 2024

W.G.
H. Brons
Lid raad van toezicht
23 mei 2024

W.G.
H.M.E. Cliteur
Lid raad van toezicht
23 mei 2024

1.3 Overige gegevens

1.3 Overige gegevens

1.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

De Raad van Bestuur is bevoegd tot bestemming van het batig exploitatiesaldo van enig jaar, met dien verstande dat de bestemming steeds voldoet aan de daartoe geldende regels in het kader van de overheidsfinanciering of financiering uit collectieve (verzekerings-)middelen, binnen de grenzen van de doelstelling van de stichting als algemeen nut-beogende instelling als bedoeld in de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen of daarvoor in de plaats tredende wetgeving. Bedoelde overschotten worden niet uitgekeerd.

1.3.2 Nevenvestigingen

Stichting Fokus Exploitatie heeft 98 nevenvestigingen in Nederland, de Stichting Fokus heeft geen vestigingen.

1.3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Fokus Exploitatie te Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Fokus Exploitatie te Groningen gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Fokus Exploitatie op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Fokus Exploitatie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het jaarverslag bestaande uit:
 - ▷ Interviews (pagina 3 tot en met 7)
 - ▷ Jaarverslag hoofdstuk 1 tot en met 6 (pagina 8 tot en met 40)
 - ▷ Bijlage 1, overzicht nevenfuncties raad van toezicht (pagina 41)
 - ▷ Bijlage 2, lijst met gebruikte afkortingen (pagina 42)
- ▶ De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, het verslag van de interne toezichthouder en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 23 mei 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. E.J. Jongsma RA

Colofon

Uitgave

Fokus

Realisatie

Afdeling Communicatie Fokus, Marcel Bellinga

Tekst

Medewerkers Fokus

Grafisch ontwerp

StudioTW

Fotografie / illustraties

De foto's en afbeeldingen zijn gemaakt door medewerkers van Fokus en/of in opdracht van Fokus.

© 2024 Fokus

Fokus

Van Iddekingeweg 33

Postbus 6124

9702 HC Groningen

T (050) 521 72 00

www.fokuswonen.nl